

RISØR KOMMUNE

Årsberetning

2020

Innholdsfortegnelse

1	Kommunedirektørens innledning.....	3
2	Det politiske år	5
3	Risør kommune som arbeidsgiver	9
4	Det økonomiske år	14
5	Sektorenes årsmeldinger	53
6	Oppfølging politiske vedtak	62

1 Kommunedirektørens innledning

Innledning

2020 vil skrive seg inn i historien som et merkeår, for verden, for Norge og for Risør. 12. mars 2020 stengte Norge ned som følge av Covid19. Hele organisasjonen Risør kommune, har vært sterkt preget av dette i hele 2020. Jeg er veldig imponert over måten utfordringene er møtt og taklet på; fra ytterst i linja der våre ansatte møter våre brukere, til saksbehandlere, ledere og stabsansatte, samt tillitsvalgte og verneombud. Det er utvist stor fleksibilitet, omstillingsevne og pågangsmot! Dette har gjort at vi har klart å levere gode og forsvarlige tjenester til brukerne våre også i 2020. Det skal likevel ikke stikkes under en stol at året har vært svært krevende for våre ansatte og at begrensningene og rammene som pandemien har lagt på drifta vår, til tider har gått utover tilbudet til brukerne våre. Situasjonen har også bidratt til at året har vært sterkt preget av å "holde hjula i gang", og at fokuset på planlegging, fornying og utvikling av den grunn har vært svakere enn ønsket.

Økonomi

Dersom regnskapet hadde blitt avsluttet som tidligere år, hadde mindreforbruket vært på 15,85 millioner, hvorav sektorenes mindreforbruk utgjør 2,45 millioner. Etter de nye reglene for kommuneregnskapet ender kommunen opp i 2020 med et netto driftsresultat på 7,5 millioner. Dette tilsvarer 1,18% av sum driftsinntekter. Selv om dette er under KS sin anbefaling om 1,75%, er dette et svært godt resultat slik jeg ser det. Det gode resultatet skyldes i hovedsak fellesområdene, men det er verdt å merke seg at sektorene i 2020 samlet sett også går i pluss. Dette skyldes mange forhold, og noen av disse ligger utenfor kommunens styring, men det er hevet over tvil at det gode resultatet også er en følge av god økonomiske styring og iverksetting av mange tiltak for å få utgiftene ned.

Befolkningsutvikling

Pr. 31.12.20 er det registrert 6.762 innbyggere i Risør kommune. Dette er en nedgang siste år på 47 personer. Nedgangen året før var på 39 personer og året før det 34 personer. Dette er en svært negativ utvikling som utfordrer kommunen på mange måter. Det er nettounderskudd både i forhold til fødte/døde og innflytting/utflytting på hhv -31 og -16.

Det er mange forhold som spiller inn når familier og enkeltpersoner skal ta stilling til om de vil flytte til / bli boende i Risør. Tilbud om arbeid er selvsagt grunnleggende, men betydning av hvor arbeidsplassen ligger er etter hvert likevel noe mindre viktig. Kommuneplanens hovedmålsetting om vekst gjennom attraktivitet er derfor mer aktuelt enn noen gang. Koronapandemien har bla vist at mange ikke er avhengige av tilstedeværelse på et fysisk jobbkontor for å kunne gjøre jobben sin. Her kan det åpne seg muligheter for en kommune som Risør med så unike bokvaliteter. Dette vil vi jobbe videre med i 2021 og i årene som kommer.

Organisasjonen

I 2020 har det blitt gjennomført betydelige organisasjonsmessige endringer og tiltak innenfor flere tjenesteområder. Det mest omfattende og krevende har vært arbeidet rundt omorganiseringen og nedbemanningen av habiliteringstjenesten. Flere andre enheter og avdelinger har også vært gjennom store omstillinger og nedbemanninger. Her kan nevnes bla. flyktingetjenesten, tekniske tjenester og staber kommunalsjefer og kommunedirektør.

Vi har i 2020 hatt forholdsvis stor utskifting av sentrale og ledende stillinger, bla. disse: Organisasjonssjef, kommunalsjef for oppvekst, enhetsleder omsorg institusjon, enhetsleder psykisk helse, rektor på VIRK, kulturkoordinator og kommunepsykolog. Kultursjefen var sykemeldt i store deler av 2020, noe som gjorde arbeidet innenfor dette området særlig krevende.

Innføring av nye basissystemer innen økonomi-regnskap/HR/sak-arkiv har vært gjennom en krevende implementeringsfase i 2020. Vi så mot slutten av året klare effekter av de nye systemene, noe vi vil jobbe videre med i tiden som kommer.

Til tross for et år preget av drift, har vi har klart å holde oppe fokuset på kompetanseutvikling. Dette blant annet gjennom Kompetanse for kvalitet for pedagoger, videreutdanning for sykepleiere og fullføring av fagbrev for ufaglærte medarbeidere.

Prosjekter

Planlegging av ny E-18 fra Tvedestrand til Bamble har vært en stor og arbeidskrevende sak i hele 2020. Parallelt med dette har planarbeidet med utbedring av Fv 416 fra Øylandsdal til Dørsdal pågått for fullt. Dette er viktige infrastrukturiltak som vil ha stor betydning for den fremtidige utviklingen i Risør kommune. Reguleringsplanene for begge prosjektene skal etter planen vedtas i løpet av 2021

Utbyggingen av Frydenborgsenteret er det største enkeltprosjektet som er igangsatt i 2020. Her bygges det nå 12 nye korttidsplasser, nytt hjelpemiddellager og nytt parkeringsanlegg. Bygget forventes i stå ferdig høsten 2021.

I 2020 ble Hollenderhagen midt i Risør sentrum åpnet. Hagen er tatt svært godt imot av innbyggere og besøkende

Det nye boligfeltet på Hope ble åpnet sommeren 2020. Salget av tomter har hatt en noe treg start, men den første tomte er nå solgt, og det forventes at flere følger på etter dette.

Avslutningsvis

Avslutningsvis vil jeg rette en takk til alle politikere, ansatte, tillitsvalgte og ledere for jobben som er gjort i 2020. Det legges ned en stor innsats hver dag av team og enkeltmennesker for at Risør kommune skal være et best mulig sted å bo, drive virksomhet eller besøke. Det er et brennende engasjement for en positiv utvikling av kommunen. Skal vi klare utfordringene og utnytte mulighetene som kommer, må vi ha tillit til hverandre, gi rom for å feile, og jobbe sammen - på tvers av enheter og fagmiljøer, på tvers av kommunegrenser og på tvers av politiske og administrative linjer.

Risør, 12.05.21

Trond Aslaksen
Kommunedirektør

2 Det politiske år

2.1 Generelt

Risør kommune har fra høsten 2019 vært organisert etter utvalgsmodellen.

2.2 Politiske møter og saker

Det politiske år 2020 har vært spesielt da koronasituasjonen har satt sitt preg på møteaktiviteten. Risør kommune var tidlig ute og tilrettela for digitale møter via Teams, og har gjennom 2020 gjort løpende vurderinger ifht smittevern.

Tabellen nedenfor viser de ulike politiske fora med antall gjennomførte møter og behandlede saker.

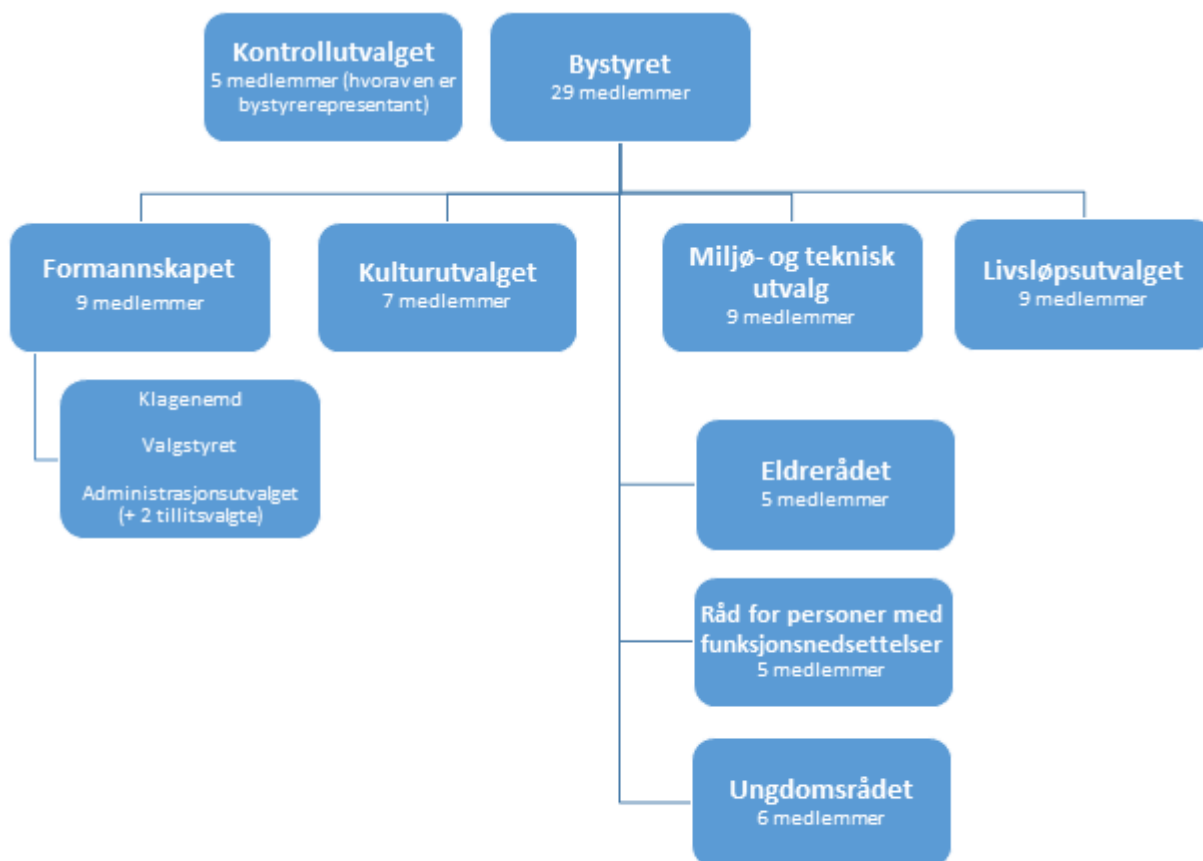
Utvalg	Møter	Politiske saker
Bystyret	11	186
Formannskapet	12	93
Miljø- og teknisk utvalg	11	50
Kulturutvalget	10	29
Livsløpsutvalget	9	25
Klagenemnda	1	1
Valgstyret	0	0
Administrasjonsutvalget	1	1

Det henvises til oversikt over oppfølging av politiske vedtak fra Bystyret i egen lenke på kommunens hjemmeside.

2.3 Politisk organisering

Den politiske organiseringen i 2020 kan fremstilles i et organisasjonskart som vist nedenfor.

2.4 Bystyrets sammensetning

Bystyret hadde ved utgangen av 2020 følgende representanter fra de ulike politiske partiene.

Ordfører: Per Kristian Lunden – Arbeiderpartiet

Varaordfører: Viktor Hauge – Senterpartiet

Arbeiderpartiet (9) Per Kristian Lunden Elen Regine Lauvhjell Ole Henrik Grønn Ragni MacQueen Leifson Tove Hansen Odd Eldrup Olsen Lene Gunsteinsen Silje Dagmar Ibsen Oddvar Mykland	Høyre (9) Kai Magne Strat Mona K. Stray Rambo Lars Ole Røed Anette S. Lunner Dag O. Gjestebø Kjell MacDonald Christian Axelsen Sverre T. Dukene Petter Emil B. Gundersen	Venstre (3) Stian Lund Frode Ausland Jan Einar Henriksen
Rødt (3) Knut Henning Thygesen Frida Fred Dørsdal Andrew Windtwood	Fremskrittspartiet (2) Magnus Stø Kittelsen Kristian W. Thorsen	Kristelig folkeparti (1) Lill Jorunn Bredal Larsen
Senterpartiet (2) Viktor Hauge Thor V. Hope		

Venstres representant Jan Einar Henriksen erstatter Sara Sægrov Ruud som er i tidsbegrenset permisjon.

2.5 Andre styrer og råd

Barnas Bystyre består av representanter fra elevrådene i grunnskolene i kommunen. Elevrådene får en opplæring i forkant av møtet, de utarbeider spørsmål til politikere og de vedtar fordeling av midler som er øremerket elevenes ønsker for skolene. Barnas bystyre arrangeres hvert skoleår, med 8 representanter fra Risør barneskole og 4 representanter fra hver av de andre skolene. I møte med Kommunedirektøren og bystyre får alle representantene stille et spørsmål hver om tema som opptar dem. I etterkant vedtar Barnas bystyre fordeling av kr.50.000 som Bystyret har avsatt til deres disposisjon.

Fordeling av midler i Barnas Bystyre 2020	Beløp
Hope skole	8 000
Risør barneskole	9 500
Sønedeled barneskole	28 500
Risør ungdomsskole	4 000

Av totalbeløpet på kr.50.000 særfordeles kr.20.000 til en enkeltskole ut ifra en rotasjonsordning. I 2020 var det Sønedeled skole sin tur, og i 2021 vil Risør ungdomsskole motta disse.

Det har også vært gjennomført følgende møter med tilhørende behandling av saker i følgende råd som inngår i den politiske organisasjonen.

Råd	Møter	Politiske saker
Risør Ungdomsråd	4	16
Råd for personer med nedsatt funksjonsevne	8	29
Eldrerådet	9	32
Flerkulturelt råd	0	0

Henviser forøvrig til det enkelte råds årsmelding som er tilgjengelig på kommunens hjemmeside.

3 Risør kommune som arbeidsgiver

3.1 Organisasjon og ansvarsfordeling i ledergruppen

Den administrative strukturen består av tre tjenesteområder og to stabsområder med kommunedirektøren som øverste leder. Sammen utgjør lederne for disse kommunedirektørens ledergruppe (KL).

Nivået under kommunalsjefene består av 17 enheter, hvor enhetslederne har fullt delegert ansvar for fag, økonomi og personal. Enkelte av enhetene er delt videre inn i avdelinger der det er vurdert som hensiktsmessig grunnet kontrollspenn, geografi etc.

3.2 Arbeidsmiljøutvalget (AMU)

Risør kommunes arbeidsmiljøutvalg har hatt fire møter i løpet av 2020.

Som en konsekvens av presiseringen av kommunedirektørens administrative arbeidsgiveransvar i ny kommunelov ble organiseringen av arbeidsmiljøutvalget endret høsten 2020, ved at medlemmer fra politisk nivå ble tatt ut av arbeidsmiljøutvalget og erstattet av medlemmer fra administrativt nivå. Etter denne endringen består AMU av fire representanter fra arbeidsgiver, tre fra arbeidstakerorganisasjoner, hovedverneombud og representant fra bedriftshelsetjenesten.

Denne endringen av organisering, i kombinasjon med nye ledere i kommunedirektørens ledergruppe, har ført til at AMU har brukt noe tid på å "finne fasongen".

Fokus for arbeid i AMU i 2020 har i hovedsak vært Balanse 24 og konsekvenser for arbeidsmiljøet, arbeid med vernerunde og medarbeiderundersøkelse.

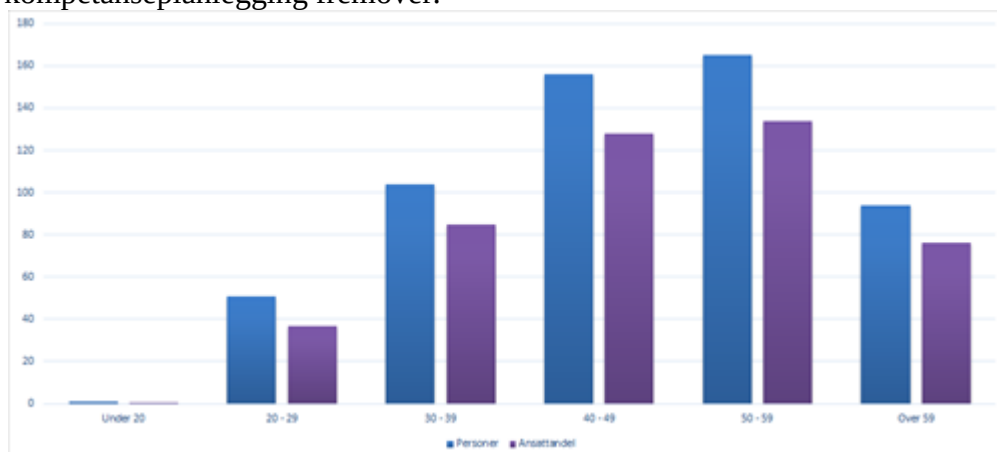
3.3 Årsverksutviklingen

Per 31.12.2020 var 607 personer fast ansatt i Risør kommune, fordelt på 488 årsverk:

Organisasjon hierarki	31.12.2020			
	Personer	Kvinner #	Menn #	Ansattandel
10 - Risør kommune	607	476	131	488,4
100 - Sektor Rådmann og stab	22	19	3	17,3
200 - Sektor samfunnsutvikling	93	54	39	76,2
300 - Sektor helse og omsorg	307	248	59	221,5
400 - Sektor for oppvekst	192	162	30	173,4
Total	607	476	131	488,4

Det er en stor overvekt av kvinnelige ansatte i kommunen (476 av 607 fast ansatte).

Alderssammensetningen blant ansatte i kommunen vises i diagrammet under. Rundt 100 av kommunens 607 ansatte er 59 år eller eldre. Dette krever bevisst bemannings- og kompetanseplanlegging fremover.

3.4 Sykefravær

Gjennomsnittlig sykefravær i Risør kommune var på 10% i 2020.

	Sykefravær%				
	2020			2020 Total	Sykefravær%
Organisasjon hierarki	T1	T2	T3		
▲ 10 - Risør kommune	10,18%	10,07%	9,85%	10,03%	10,03%
▶ 100 - Sektor Rådmann og stab	8,50%	5,36%	3,86%	5,85%	5,85%
▶ 200 - Sektor samfunnsutvikling	12,69%	8,91%	10,24%	10,75%	10,75%
▶ 300 - Sektor helse og omsorg	10,56%	12,22%	12,00%	11,56%	11,56%
▶ 400 - Sektor for oppvekst	8,74%	7,87%	7,51%	8,05%	8,05%
Total	10,18%	10,07%	9,85%	10,03%	10,03%

Til sammenligning melder KS at totalt sykefravær i kommuner og fylkeskommuner i 2020 var på 8,9%.

Gjennomsnittlig sykefravær fordelt på kjønn:

Risør kommune	Korttidsfravær	Langtidsfravær	Totalt fravær
Menn	1,29%	5,85%	7,14%
Kvinner	1,87%	9,01%	10,88%

Koronasituasjonen har påvirket sykefraværsbildet. Medarbeidere som normalt sett ville gått på jobb ved forkjølelse har vært pålagt å bli hjemme ved slike symptomer. I tillegg har nedbemannings- og omstillingsprosessen innen helse og omsorg ført til et noe høyere sykefravær.

Kommunen har fokus på bystyrets vedtak om reduksjon i sykefraværet på 1%, samtidig som koronasituasjonen har gjort at mye oppmerksomhet har vært rettet mot å klare å opprettholde nødvendig bemanning i kritiske funksjoner. Tilbakemeldinger fra organisasjonen sier at koronasituasjonen har ført til økt slitasje og arbeidsbelastning, i tillegg til mindre tid til og vanskeligere rammer for oppfølgingsarbeid.

3.5 Lærlinger

Risør kommune som arbeidsgiver er en stor lærlingebedrift. Bystyret har vedtatt et mål om 25 lærlinger ansatt i kommunen.

Per desember 2020 var 21 lærlinger ansatt i kommunen, fordelt på følgende områder:

Risør kommune	
Kommunedirektør og stab	1
Samfunnsutvikling	2
Helse og omsorg	13
Oppvekst	5

Dette tilsvarer 3,09 lærlinger per 1000 innbyggere. Landstinget i KS anbefalte i 2016 minst 2 lærlinger per 1000 innbyggere. Gjennomsnittet i norske kommuner er 1,43 lærlinger per 1000 innbyggere.

Kommunen er engasjert i det KS-initierte prosjektet Menn i helse, hvor menn som ønsker omskolering til helsefagarbeider gjennomgår et komprimert skole- og praksisløp. I tillegg kan elever i voksenopplæringen gjennomføre praksis i helse- og omsorgstjenesten gjennom et eget løp.

3.6 Kompetanseutvikling

Kommunal sektor gjennomgår store endringer i tiden fremover, hvor endringer i nasjonale føringer for kommuneøkonomi og store demografiutfordringer er de viktigste. Det stilles også stadig strengere krav til formalkompetanse og bemanningsnormer i kommunenes tjenesteleveranser.

Dette gjør at Risør kommune må satse offensivt på kompetanseutvikling og -vridning i tiden som kommer. I 2020 iverksatte kommunen to satsinger innen dette området; en forpliktende avtale mellom ufaglærte ansatte og arbeidsgiver om å fullføre fagbrevutdanning mot å innplasseres i fagarbeiderstilling, og lokal videreutdanning for sykepleiere. Begge initiativene har blitt tatt godt imot. I tillegg er det et fortsatt stort fokus på kompetanse for kvalitet innen utdanningssektoren, hvor pedagogisk personale gjennomfører videreutdanning.

3.7 Heltidskultur

Andel heltid ved utgangen av 2020 var 46%, med en gjennomsnittlig stillingsstørrelse på 79,6%. Andel heltid var 55,9% for menn og 43,4% for kvinner. Tilsvarende tall for menn og kvinner i 2019 var hhv. 51% og 34,5%.

Dette viser en positiv utvikling i andel heltid i 2020. De største utfordringene med å tilrettelegge for heltidsstillinger er innenfor helse og omsorg. Dette knyttes til organisering og turnusarbeidets natur. Risør kommune er med i Agder fylkeskommunes prosjekt Nytt blikk på Agder, som gjennom samarbeid og læring jobber med å fremme heltidskultur i regionen.

3.8 HMS og internkontroll

Risør kommune benytter det nettbaserte kvalitetssystemet QM+ for tilgjengeliggjøring av internkontrollrutiner, håndbøker, instruksjoner og sentrale lovverk. QM+ benyttes også til rapportering av avvik innen HMS og tjenestekvalitet. Det jobbes kontinuerlig med forbedringstiltak innen HMS og tjenestekvalitet, deriblant dokumentasjon, rapportering og kompetanseheving i bruk av QM+.

I 2020 gikk Risør kommune over på ny versjon av QM+, som anskaffelsesprosjekt sammen med øvrige eiere i IKT Agder-samarbeidet. I den forbindelse ble åpne HMS- og kvalitetsmeldinger avsluttet og arkivert, og dokumenter ble overført til ny QM+-base. Overgang til ny versjon av QM+ har bydd på noen tekniske og brukerorienterte utfordringer, som det fortsatt arbeides med gjennom IKT Agder-samarbeidet.

Enhetslederne har det utøvende HMS-ansvaret for sine respektive enheter. Organisasjonssjef har det generelle ansvaret for HMS-arbeidet i kommunen, og har blant annet månedlige møter med hovedverneombudet for å gjennomgå rapporteringen i kvalitets- og avvikssystemet. Grunnet overgang til ny versjon av QM+, med noe ulikt oppsett, er det vanskelig å gi et nøyaktig antall innmeldte avvik innen HMS- og kvalitetsområdet.

Vernerunde ble gjennomført og fulgt opp høsten 2020. Vi valgte å legge inn ekstra spørsmål knyttet til det psykososiale arbeidsmiljøet i årets undersøkelse.

Kommunen gjennomførte også medarbeiderundersøkelsen 10-FAKTOR høsten 2020. Dette var andre gang undersøkelsen ble gjennomført. Undersøkelsen gir et bilde av medarbeidernes opplevelse av faktorer som relevant kompetanseutvikling, rolleklarhet, mestringsorientert ledelse, egen fleksibilitetsevne etc.

3.9 Beredskap

Risør kommune deltar i et nettverk for Beredskapskoordinatorer i Østre Agder. Nettverket knytter kommunenes beredskapsarbeid sammen og det utveksles nyttige erfaringer som styrker den enkelte kommune. Stillingen som beredskapskoordinator i Risør kommune er ikke en egen stilling, men kombinert med stilling som avdelingsleder innenfor tekniske tjenester. Dette medfører at tiden til å drive aktivt og forebyggende beredskapsarbeid er begrenset.

Kommunen har likevel jevnlig beredskapsøvelser på kritesituasjoner som overvåkes av Statsforvalter og offentlige myndigheter. Øvelsene evalueres, og kommunedirektør og kriseledelse høster nyttige erfaringer knyttet til mange ledd og oppgaver i organisasjonen. I 2020 ble det bla i oktober gjennomført en praktisk øvelse knyttet til etablering og drift av Evakuering og Pårørendesenter (EPS). Erfaringene fra øvelsen var svært gode, og disse hadde vi god nytte av i forbindelse med brannen i Risør sentrum i februar 2021.

Beredskapsarbeidet har blitt sterkt aktualisert gjennom 2020 knyttet til håndteringen av

Koronapandemien. Kommunedirektøren etablerte i mars kriseledelse bestående av kommunens øverste ledelse, ordfører og varaordfører, kommuneoverlegen, beredskapsansvarlig, tillitsvalgte, og aktuelle fagressurser. Det avholdes faste ukentlige statusmøter i forumet, og ordfører har løpende informasjon ut til innbyggerne i etterkant.

3.10 Etikk

Risør kommune har gjennom Verdidokumentet følgende kjerneverdier:

- Løsningsorientert
- Trygghet
- Åpenhet
- Likeverd

Verdidokumentet er utarbeidet i fellesskap av ansatte og ledere i Risør kommune, og kommunedirektøren oppfordrer ansatte til å bruke dokumentet i utvikling av organisasjonskulturen. Dokumentet brukes som utgangspunkt i arbeid med arbeidsmiljø og trivsel på områdemøter og verdidager for store enheter. Dokumentet har også vært verdifullt som underlag i dialogmøter i krevende personalsituasjoner og i rekrutteringssammenheng.

Risør kommune har også etiske retningslinjer for ansatte som ble vedtatt i Administrasjonsutvalget i 2012, samt rutiner for varsling av kritikkverdige forhold i kommunen.

Risør kommune har knyttet seg til Styrevervregisteret, som er etablert av Kommunesektorens organisasjon (KS), for å skape åpenhet rundt enkeltpersoners roller og sikre allmennhetens tillit til kommunesektorens myndighetsutøvelse. Registreringen i Styrevervregisteret er frivillig, men kommunedirektøren oppfordrer folkevalgte og administrative ledere til å registrere sine verv og økonomiske interesser for å unngå mistanke om dobbeltroller.

Risør kommune deltar i innkjøpssamarbeidet OFA (Offentlig Fellesinnkjøp på Agder) sammen med de fleste andre kommunene i Agder, og Agder fylkeskommune. Samarbeidet har sterkt fokus på miljø, universell utforming og etikk i sitt arbeid med innkjøpsavtaler på vegne av medlemmene. Dette bidrar til at store anskaffelser som Risør kommune deltar i har høy kvalitet på disse områdene, samt at kriteriene påvirker mulige leverandører sitt arbeid på feltet.

4 Det økonomiske år

Økonomisjefens vurderinger

Året 2020 var det første året med nye administrative styringssystemer, og stabsfunksjonene gikk inn i året med spenning for hva dette ville innebære. Alt har vært nytt, på godt og vondt, men gjennom året har kompetansen steget og "brikkene" faller på plass etter hvert. Vi ser at både stabene og driftsenhetene blir flinkere og flinkere til å utnytte mulighetene som ligger i systemene, og følgelig henter ut en "gevinst" av disse.

1.1.2020 trådte ny kommunelov i kraft og har medført endringer i måten regnskapet skal presenteres på, gjennom bevilgningsrapportene som kan sees i regnskapet. Den mest synlige endringen vil sees gjennom at mer- og mindreforbruk skal disponeres før regnskapet avsluttes. Dette fører til at fokus rettes mot netto driftsresultat, som etter økonomisjefens vurdering er en riktig utvikling mht fremstilling av regnskapet og driftsøkonomien.

Budsjettåret 2020 lå allerede fra start av an til å bli et utfordrende år, med innstrammende tiltak og effektiviseringskrav i hele organisasjonen. I mars ble fokuset rettet mot Covid-19, og veldig mye av ressursene ble flyttet over til håndtering av beredskap og smittevern. Dette preget store deler av organisasjonen resten året, og arbeidet med prosjekt Balanse24 kom litt i skyggen.

Pandemien førte med seg en betydelig økonomisk usikkerhet for kommunene da kommunale tjenesters beredskap ble satt i høysetet uavhengig av økonomiske konsekvenser, med signaler fra regjeringen om at kommunen tar regningen, så "gjør vi opp" senere. Det ble signalisert vesentlig nasjonal skattesvikt, sterk økning i arbeidsledighet og store bemanningsutfordringer som følge av pandemien.

Risor kommune har gjennom 2020 gjort en veldig god jobb, og hatt en god dose flaks, mht smitteutviklingen. Driftsenhetene har vært beredt på krise, men i det store bildet kommet veldig godt ut av situasjonen. Balansegangen med å være i full beredskap og samtidig ha sterkt fokus på innsparing har vært krevende, men enhetene har gjort en meget god jobb. Sykefraværet har vært høyt, sterkt preget av pandemien med ekstra sensitivitet mtp. symptomer, og ansatte vist en god ansvarlighet overfor sine kollegaer og brukere i tjenesten.

Kommunedirektøren har gjennom kommunalsjefene gitt klare fullmakter til driftsenhetene om å sette beredskap og oppretthold av gode tjenester som første prioritet. Ledere og ansatte har forvaltet fullmaktene med stor samvittighet og forsvarlighet, og dette har resultert i at sektorene samlet avslutter 2020 med et positivt netto driftsresultat.

Regjeringen fikk utover året også på plass gode kompensasjonsordninger for samfunnet, både privat næringsliv og det offentlige, men det som har gitt mest effekt er synergiene av utviklingen utover året. Partene ble enige om et null-oppgjør i lønnsforhandlingene. Dette sparte kommunene for økte lønnsutgifter, som igjen har en positiv effekt på pensjonskostnadene og arbeidsgiveravgiften. Utvidelse av sykefraværsrettigheter for ansatte og arbeidsgivers refusjonsrett på fraværet ga vesentlig utslag på netto lønnskostnader i 2020. Når skatteinngangen utover høsten også utviklet seg i positiv retning ble heller ikke den forventede svikten utslagsgivende. Fellesområdene bidrar følgelig igjen til et godt årsresultat og en vekst i disposisjonsfondet.

Tabellen nedenfor oppsummerer de viktigste måleindikatorer på drift, investering og økonomisk trygghet og utviklingen de siste årene, og vil bli belyst videre i de kommende kapitler.

	Risør			K-gr. 1	Landet
	2018	2019	2020	2020	2020
Brutto driftsresultat	1,2	-0,6	1,3	0,5	1,5
Netto driftsresultat	0,2	-0,6	1,2	0,8	2,6
Finansutgifter	5,1	4,8	5,0	4,8	4,2
Disposisjonsfond	9,1	9,3	11,1	9,5	11,4
Netto lånegjeld	95,8	98,9	103,8	95,5	87,5

4.1 Felles inntekter og utgifter

Hele kommunens drift er basert på felles inntekter og utgifter som har sitt eget område i kommunens regnskap. Her føres alle de frie inntektene som kommer fra staten gjennom rammetilskuddet og skatteinngangen, samt inntekter fra eiendomsskatt. På utgiftssiden er det kommunens finansutgifter med både inntektssiden fra renteinntekter og utbytter, til rentekostnader og avdragskostnader. Summen av disse elementer danner grunnlaget for hvor mye midler kommunen har til å drifte kommunens virksomhet som kommer frem i linjen "Sum bevilgninger drift, netto" nedenfor.

Bevilgningsoversikt A oppsummerer de nevnte postene i regnskapet sammenlignet med budsjett og fjorårets regnskap.

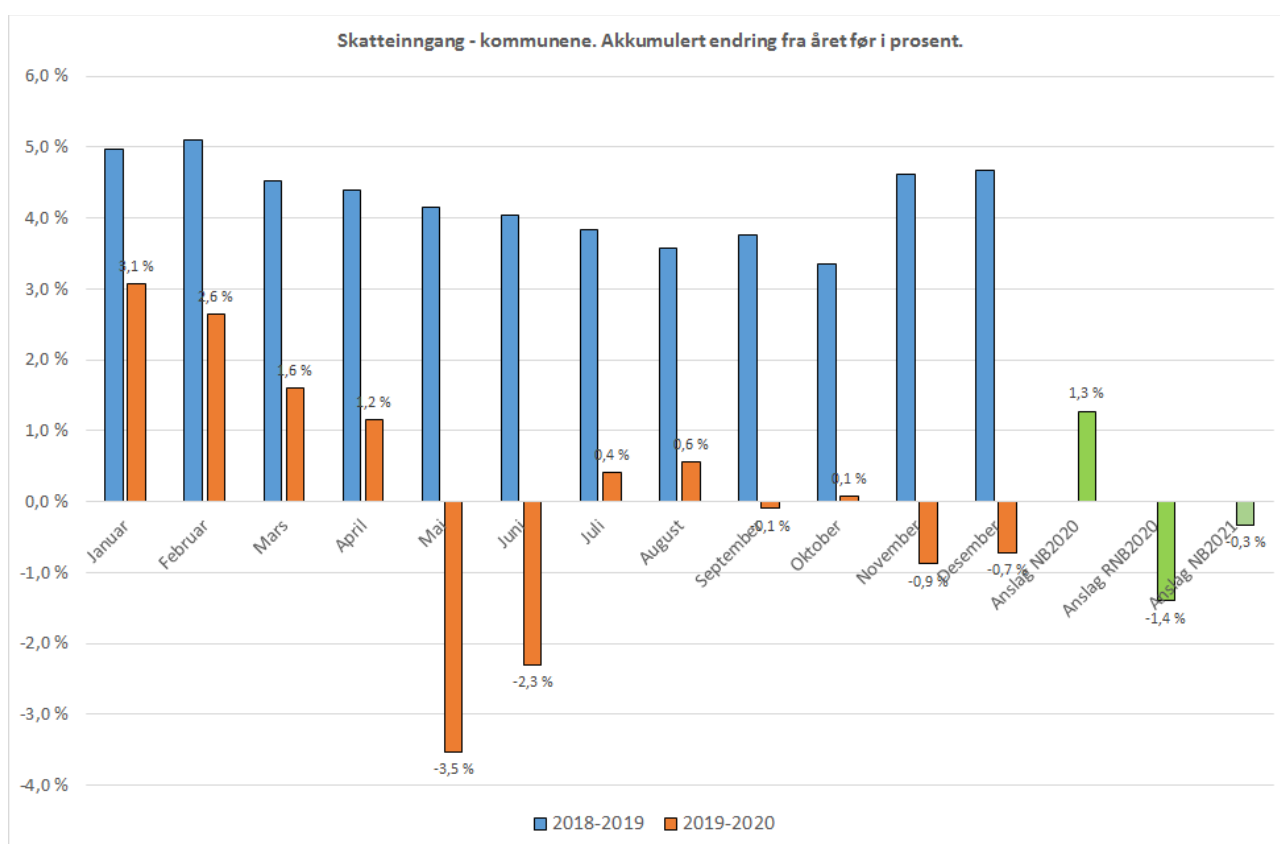
Bevilgningsoversikt drift A	Regnskap 2020	Reg.budsjett 2020	Avvik	Oppr.Budsjett 2020	Regnskap 2019
Rammetilskudd	-241 438 429	-247 288 000	-5 849 571	-237 937 000	-230 709 620
Innteks- og formuesskatt	-180 186 375	-172 725 000	7 461 375	-179 776 000	-177 519 511
Eiendomsskatt	-22 315 913	-21 727 000	588 913	-21 727 000	-21 692 966
Andre generelle driftsinntekter	-46 273 949	-39 846 000	6 427 949	-39 846 000	-62 998 820
Sum generelle driftsinntekter	-490 214 666	-481 586 000	8 628 666	-479 286 000	-492 920 917
Sum bevilgninger drift, netto	450 323 948	452 773 587	2 449 639	439 654 587	457 989 739
Avskrivninger	31 906 022	31 737 000	-169 022	28 607 000	31 448 988
Sum netto driftsutgifter	482 229 971	484 510 587	2 280 616	468 261 587	489 438 727
Brutto driftsresultat	-7 984 695	2 924 587	10 909 282	-11 024 413	-3 482 190
Renteinntekter	-5 193 724	-6 042 000	-848 276	-6 042 000	-7 291 623
Utbytter	-7 198 942	-6 786 000	412 942	-6 786 000	-6 982 142
Renteutgifter	17 567 373	20 536 000	2 968 627	20 536 000	20 010 784
Avdrag på lån	27 181 426	27 055 000	-126 426	27 055 000	25 508 027
Netto finansutgifter	32 356 133	34 763 000	2 406 867	34 763 000	31 245 046
Motpost avskrivninger	-31 906 022	-31 737 000	169 022	-28 607 000	-31 448 988
Netto driftsresultat	-7 534 584	5 950 587	13 485 171	-4 868 413	-3 686 132
Overføring til investering	710 000	0	-710 000	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne fond	-810 991	-2 330 587	-1 519 596	-2 330 587	841 082
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	10 205 791	-3 620 000	-13 825 791	7 199 000	274 835
Bruk av tidl. års regnskapsm. Mindreforbruk	-2 570 215	0	2 570 215	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	7 534 584	-5 950 587	-13 485 171	4 868 413	1 115 917
Avstemming	-0	0	0	0	-2 570 215

Som oversikten viser ble de frie inntektene bedre enn budsjettet, med totalt kr.8,6 mill, hvorav skatt og rammetilskudd totalt ble 1,6 mill bedre. Utviklingen i skatt og rammetilskudd vises i tabellen nedenfor.

	Regnskap	Budsjett		Bef.tall febr-20	RNB 2020	Budsjett	Prognose	Prognose	Resultat
	2019	2020				Tertial 2	T2/20	SB-21	
Skatt på inntekt og formue	177 519	179 776		176 471	172 351	172 725	171 783	173 652	180 186
Rammetilskud fra stat	191 405	199 922		199 922	207 079	207 981	208 245	207 981	208 315
Inntektsutjevning	28 736	27 723		29 763	29 105	29 015	29 015	29 313	22 078
Ord.Skjønnsmidler	1 646	1 130		1 130	1 130	1 130	1 130	1 130	1 883
Distriktstilskudd	8 922	9 162		9 162	9 162	9 162	9 162	9 162	9 162
Sum	408 228	417 713		416 448	418 827	420 013	419 335	421 238	421 624
Endring				-1 265	1 114	2 300	-678	2 411	1 611

Skatteveksten for landet var ventet å bli 1,3% i nasjonalbudsjett høsten 2019, men ble nedjustert til en skattesvikt på 1,4% i Revidert nasjonalbudsjett i mai. Ved fremleggelse av statsbudsjettet i oktober 2020 ble skatteinngangen oppjustert til en svikt på 0,3%. Når alle skatteinntekter var kommet inn for 2020 viste resultatet en samlet svikt i skatteinngangen på 0,7% sammenlignet med 2019.

Risør kommune hadde en vekst i lokal skatteinngang fra 2019 på 1,5% og mottok ca 180,2 mill i skatt på inntekt og formue i 2020. Den gode skatteinngang lokalt og svikten nasjonalt medførte til en reduksjon i inntektsutjevningen sammenlignet med budsjett.

Eiendomsskatten ble i 2020 skrevet ut ihht nye regler for beskatning med 30% reduksjonsfaktor og 5 promille i skattesats. Totalt ble inntekten fra eiendomsskatt på kr.22,3 mill ca 0,6 mill bedre enn budsjett.

Andre generelle inntekter er en "ny post" som fremkommer på den nye bevilgningsoversikten, og består av andre statlige tilskudd som tidligere ikke lå inne på fellesområdet. Det er i hovedsak tilskudd knyttet til flyktningeområdet med integreringstilskudd, og tilskudd til enslig mindreårige flyktninger, samt tilskudd til videreutdanning i grunnskolen, og rentekompensasjon fra Husbanken

Renteinntektene ble ca 0,85 mill lavere enn budsjett som følge av at Norges Bank satte ned

styringsrenten til 0 ifm koronapandemien. Dette ga reduksjon i innskuddsrenten på bankinnskuddene og den kalkulatoriske renten som overføres fra selvkostområdene. Av beløpet på ca 5,2 mill er ca 1,8 mill knyttet til renteinntekter fra starsslånsordningen som ikke har noen innvirkning på resultatet da disse balanseres mot fond.

Utbytteinntektene ble ca 0,4 mill bedre enn budsjettet, hvorav ca 0,34 mill er merinntekt fra utbytte fra Agder Energi, som ved årsavslutning er avsatt til eget disposisjonsfond for Utbytte Agder Energi. Dette fondet utgjør ved utgangen av 2020 ca 3,7 mill.

Rentekostnadene som vises i oversikten består av følgende poster

- Renter på lån ca 13,1 mill
- Renter overkurs gammelt lån ca 0,9 mill
- Renter Selvkostområdet ca 2 mill
- Renter startlån ca 1,5 mill

Renter på Startlånsordningen og selvkostområdet gir ingen resultateffekt på kommunens regnskap.

Kommunens avdrag på lån på 27,2 mill ble omtrent som budsjettet, og nivået på avdragsstørrelsen styres av minimumavdragsordningen. Det var ved årsslutt betalt kr.1,2 mill forlitt i avdrag, og følgelig gjort en avsetning i regnskapet ifm årsavslutningen. Minimumsavdraget betales inn som et ekstra avdrag i 2021.

Det er ført kr.31,9 mill i avskrivninger på anleggsmidlene i 2020. Avskrivninger gir ingen resultateffekt i kommuneregnskapet, da utgiften nøytraliseres med motpost avskrivninger i oversikten. Avskrivningene er erstattet med avdragskostnaden som gir uttrykk for anleggsmidlenes verdiforringelse ihht kommunale regnskapsprinsipper.

Netto driftsresultat ble på 7,5 mill i 2020, som er ca 13,5 mill bedre enn budsjett. Resultatet utgjør ca 1,18% av kommunens samlede inntekter, og er noe lavere enn anbefalingene fra sentralt hold. Kommunedirektøren mener det er et godt resultat som viser en korrekt kurs for kommunens økonomi ihht økonomiplanen.

Kommunedirektøren har også et fellesområdet knyttet til avsetninger for lønns og pensjonskostnader hvor budsjettet reguleres gjennom året for å kompensere sektorene for utgifter knyttet til lønnsoppgjøret, lærlinger og tiltak fra handlingsprogrammet, samt pensjonselementer knyttet til premieavvik, bruk av premiefond og amortisering av akkumulert premieavvik. Ved årsavslutning viser regnskapet et mindreforbruk på ca 4,7 mill på dette området som bidrar til årsresultatet.

Felles avsetninger lønn og pensjon	Regnskap	Rev. Budsjett	Avvik	Budsjett
Lærlinger	0	192 000	-192 000	3 610 000
Avsetning lønnsoppgjør	0	6 000 000	-6 000 000	6 000 000
Tiltak fra HP/ØP	0	1 472 000	-1 472 000	3 650 000
Bruk av premiefond (pensjon)	-8 110 383	-5 000 000	-3 110 383	-5 000 000
Premieavvik pensjon	-4 518 367	-11 300 000	6 781 633	-15 000 000
Amortisert premieavvik	10 219 172	10 700 000	-480 828	10 700 000
Arbeidsgiveravgift pensjon	-272 394	0	-272 394	0
Aktuarkostnader pensjonsordninger	18 014	0	18 014	0
Lønn og pensjonsavsetninger	-2 663 958	2 064 000	-4 727 958	3 960 000

Som oversikten viser, ble sektorene kompensert for 3,4 mill i lønnskostnader til lærlinger som har vært i virksomhetene gjennom året. Rest avsetning på 192.000 står igjen ubrukt. Lønnsavsetningen på 6 mill til årets lønnsoppgjør ble stående igjen ubrukt da årets lønnsoppgjør kostet marginalt for

sektorene, og ble dekket av innenfor budsjettrammen. Tiltakene som var avsatt sentralt fra handlingsprogrammet utgjorde 3,65 mill, og ved årsslutt var det ca 2,2 mill av disse som ble kompensert ut i driftssektorene. Resterende ca 1,5 mill ble stående igjen ubrukt. Oversikten over gjennomførte tiltak kan vises som nedenfor.

Oversikt over tiltak i HP	Rev bud	Overført enh.	Oppr.budsj
Digitaliseringsstrategi (ERP)	272 000	428 000	700 000
Taksering Eiendomsskatt	1 000 000	-	1 000 000
Opprettelse ny Legehjemmel	0	450 000	450 000
Tilskudd Risør By AS	0	1 000 000	1 000 000
Omstillingsmidler Org.	200 000	-	200 000
Kommuneanalyse effektivisering	0	300 000	300 000
Sum totalt	1 472 000	2 178 000	3 650 000

Pensjonselementene på fellesområdet over ble nesten som budsjettet. Amortiseringskostnaden på det akkumulerte premieavviket ble ca 0,5 mill lavere som følge av lavere premieavvik i 2019. Premieavviksinntekten ble nesten 6,8 mill lavere enn budsjett som følge av en kraftig reduksjon i pensjonspremien som ble varslet i september. Konsekvensen av dette er redusert inntekt i 2020, men også lavere amortiseringskostnader de kommende 7 årene. Bruken av premiefond skulle bli 12 mill, men som følge av en uventet tilbakebetaling av innbetalt reguleringspremie i november ble denne redusert til 8,1 mill. Det var budsjettet med 5 mill, og regnskapet viser derfor et positivt avvik på 3,1 mill. Risør kommune har ved utgangen av 2020 ca 16,5 mill på premiefond i KLP. Dette er midler som ikke fremkommer i kommunens balanse, men eksisterer kun i pensjonsselskapet. Midlene kan kun brukes til å dekke pensjonspremie gjennom året. Kommunedirektøren bruker dette fondet til å styre premieavviksinntekten i kommunen, samt at det gir positivt utslag på likviditetssituasjonen. KLP har varslet at selskapet vil tilbakeføre ca 33 mill til dette fondet i 2021 som følge av endringer i pensjonsordningen. Disse midlene gir kommunedirektøren anledning til fortsatt å styre pensjonsområdet fremover og redusere den akkumulerte forpliktelsen som ligger i premieavviket.

Ny kommunelov innebærer at avslutningen av årsregnskapet blir litt annerledes enn tidligere år ved at det ikke legges frem et regnskap med et mer- eller mindreforbruk. Kommunedirektøren skal disponere dette ifm regnskapsavslutningen. Dersom kommunedirektøren skulle lagt frem regnskapet ihht tidligere ordning ville han lagt frem et regnskap med et mindreforbruk på 15,8 mill. Forskjellen mellom netto driftsresultat på 7,5 mill og mindreforbruket på 15,8 mill ligger i disponeringen av driftsresultatet, og innebærer forenklet fremstilt at det er avsatt mer til fond eller brukt mindre av fond enn budsjett. Dette kan fremstilles gjennom ny budsjettoversikt ihht forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning § 5.9.

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisponering § 5.9	Hittil i år	Årsbudsjett	Avvik
Netto driftsresultat	-7 534 584	5 950 587	-13 485 171
Overføring til investering	710 000	0	710 000
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond	-810 991	-2 330 662	1 519 671
Netto avsetning til eller bruk av disposisjonsfond	-5 650 838	-3 620 000	-2 030 838
Bruk av tidligere års mindreforbruk	-2 570 215	0	-2 570 215
Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)	-8 322 044	-5 950 662	-2 371 382
Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	-15 856 628	0	-15 856 553
Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond	15 856 628		

Som oversikten viser er utgangspunktet netto driftsresultat på 7,5 mill, som vokser til et mindreforbruk på 15,8 mill gjennom budsjettavvik i disposisjonene som gjøres mot driftsfond og disposisjonsfond. Det er kommunedirektørens oppfatning at den nye forskriften gir et mer korrekt

bilde av kommuneregnskapet, når fokuset flyttes fra mer-/ mindreforbruk opp til netto driftsresultat da det er dette tallet som viser mest korrekt bilde av kommunens drift i regnskapsåret.

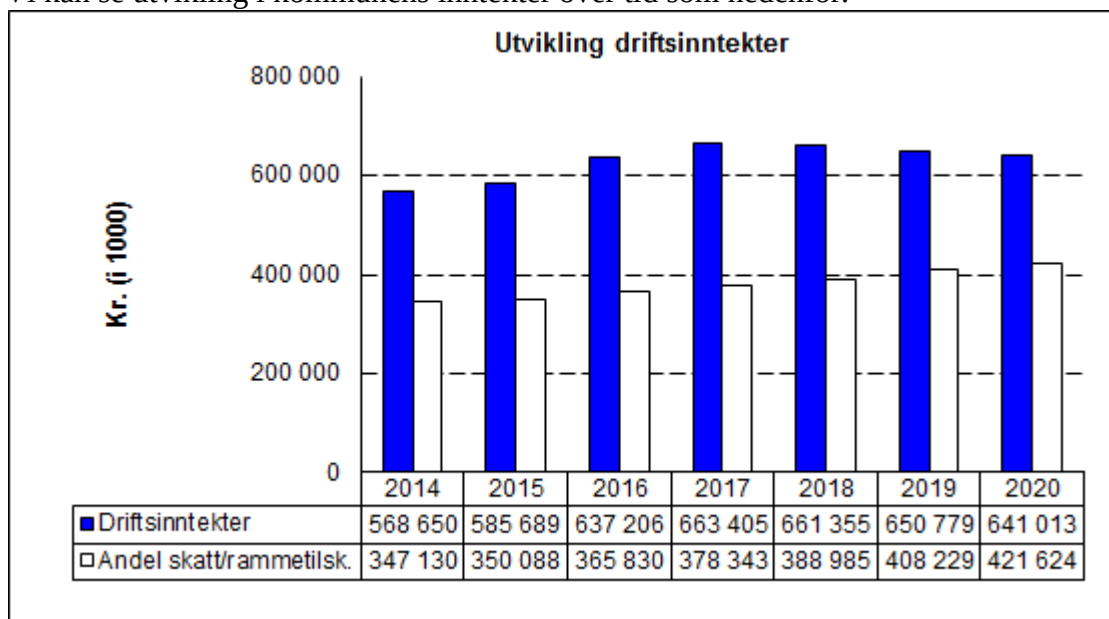
4.2 Driftsresultatet

Regnskapsoversikten Økonomisk oversikt drift viser kommunens totalregnskap mot budsjett og fjoråret ihht ny forskrift.

Økonomisk oversikt drift	Regnskap 2020	Reg.budsjett 2020	Avvik	Oppr.budsjett 2020	Regnskap 2019
Rammetilskudd	-241 438 429	-247 288 000	-5 849 571	-237 937 000	-230 709 620
Inntekts- og formuesskatt	-180 186 375	-172 725 000	7 461 375	-179 776 000	-177 519 511
Eiendomsskatt	-22 315 913	-21 727 000	588 913	-21 727 000	-21 692 967
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-46 273 949	-39 846 000	6 427 949	-39 846 000	-64 777 221
Overføringer og tilskudd fra andre	-76 126 508	-61 048 000	15 078 508	-60 948 000	-79 019 982
Brukerbetalinger	-15 143 473	-17 814 000	-2 670 527	-18 414 000	-16 696 834
Salgs- og leieinntekter	-59 528 098	-63 642 000	-4 113 902	-63 642 000	-60 362 906
Sum driftsinntekter	-641 012 745	-624 090 000	16 922 745	-622 290 000	-650 779 041
Lønnsutgifter	333 474 551	324 188 692	-9 285 859	322 586 692	335 720 222
Sosiale utgifter	71 778 796	81 463 325	9 684 529	77 439 325	83 908 021
Kjøp av varer og tjenester	161 646 374	162 231 570	585 196	161 543 570	166 400 728
Overføringer og tilskudd til andre	34 222 308	27 394 000	-6 828 308	21 089 000	37 260 663
Avskrivninger	31 906 022	31 737 000	-169 022	28 607 000	31 448 988
Sum driftsutgifter	633 028 051	627 014 587	-6 013 464	611 265 587	654 738 622
Brutto driftsresultat	-7 984 695	2 924 587	10 909 282	-11 024 413	3 959 581
Renteinntekter	-5 193 724	-6 042 000	-848 276	-6 042 000	-7 362 738
Utbytter	-7 198 942	-6 786 000	412 942	-6 786 000	-6 982 142
Renteutgifter	17 567 373	20 536 000	2 968 627	20 536 000	20 127 962
Avdrag på lån	27 181 426	27 055 000	-126 426	27 055 000	25 508 027
Netto finansutgifter	32 356 133	34 763 000	2 406 867	34 763 000	31 291 109
Motpost avskrivninger	-31 906 022	-31 737 000	169 022	-28 607 000	-31 448 988
Netto driftsresultat	-7 534 584	5 950 587	13 485 171	-4 868 413	3 801 702
Overføring til investering	710 000	0	-710 000	0	0
Netto avsetn til/bruk av bundne driftsfond	-810 991	-2 330 587	-1 519 596	-2 330 587	274 835
Netto avsetn til/bruk av disposisjonsfond	10 205 791	-3 620 000	-13 825 791	7 199 000	3 411 298
Bruk av tidl. års regnskapsm. mindreforbruk	-2 570 216	0	2 570 216	0	-7 487 835
Sum disponeringer/ dekning av netto driftsresultat	7 534 584	-5 950 587	-13 485 171	4 868 413	-3 801 702
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0

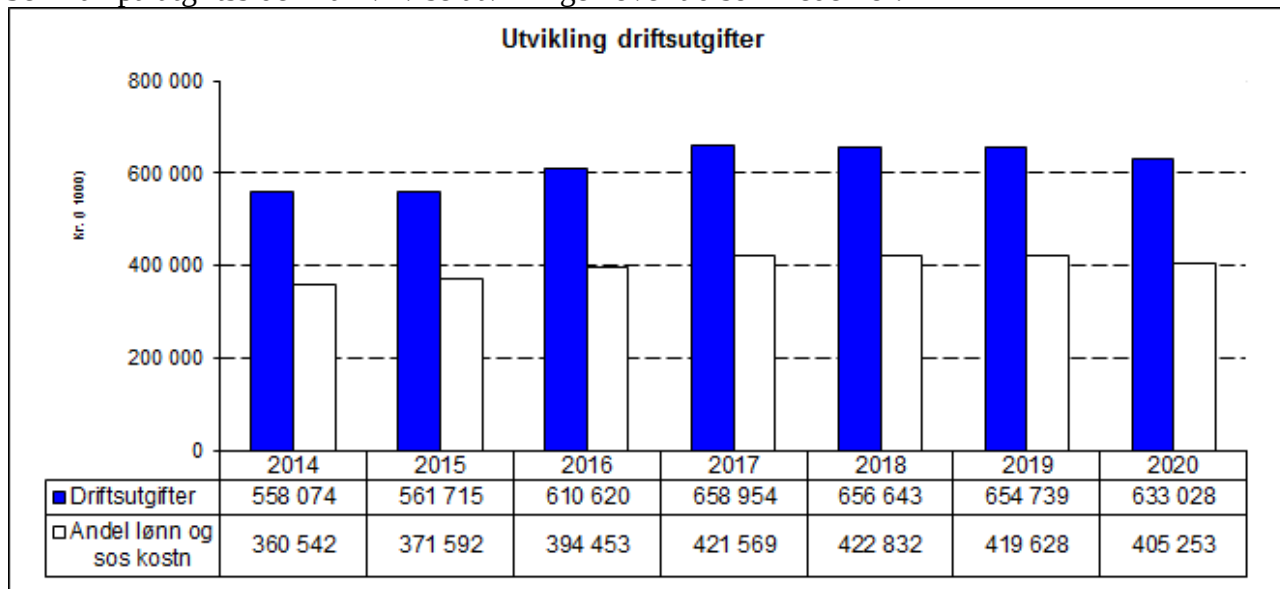
Som oversikten viser var 2020 budsjettert med negativt brutto og netto driftsresultat, som innebærer en fondsfinansiering av driftsbudsjettet. Regnskapet viser at de samlede driftsinntektene ble ca 16,9 mill bedre enn budsjett, mens samlede driftsutgifter ble ca 6 mill dårligere enn budsjett. Brutto driftsresultat viser derfor 10,9 mill bedre enn budsjett.

Vi kan se utvikling i kommunens inntekter over tid som nedenfor.

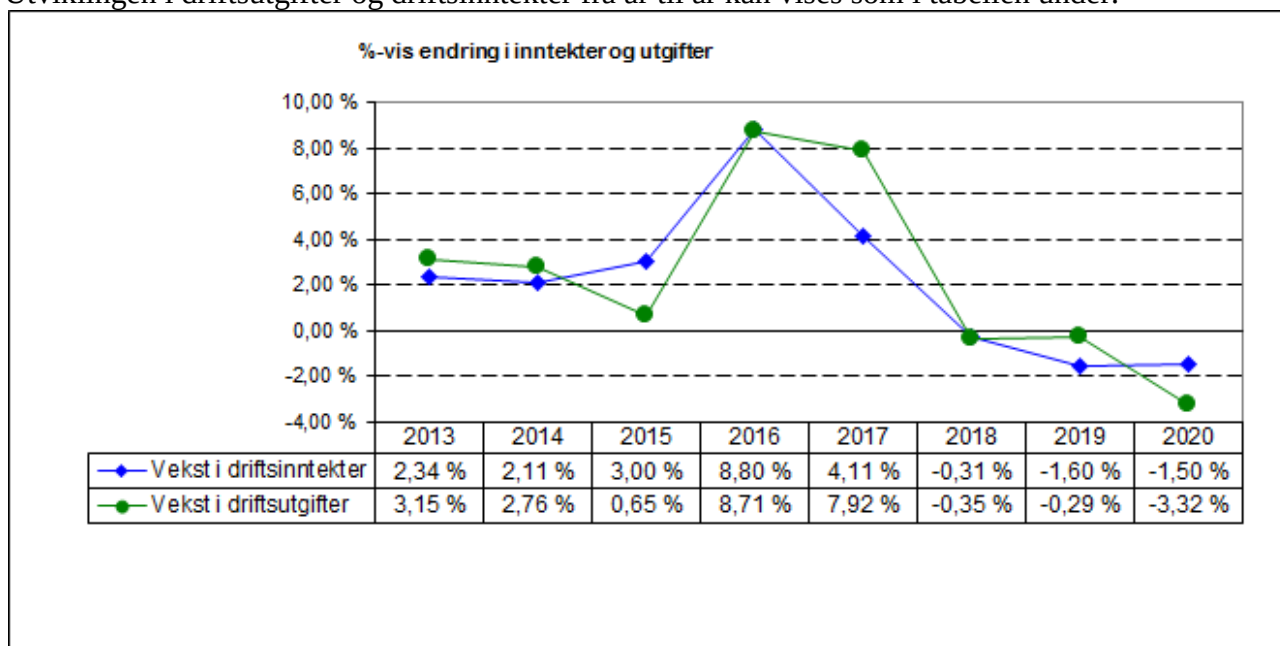
Som oversikten viser har de samlede driftsinntektene stagnert og begynt å synke fra 2017, mens skatt og rammetilskudd viser en jevnt god vekst. Ser man de to beløpene i sammenheng vil man se at kommunen har redusert sine driftsinntekter med 65 mill fra 2017 til 2020 når man korrigerer for skatt og rammetilskudd.

Ser man på utgiftssiden kan vi vise utviklingen over tid som nedenfor.

Også denne oversikten viser heldigvis en stagnasjon og nedgang fra 2017 til 2020, både på totale driftsutgifter, og på lønn inkl. sosiale kostnader. Sum driftsutgifter reduseres med ca 25 mill i perioden 2017 til 2020, mens sum lønn inkl. sosiale kostnader reduseres med ca 16,3 mill. Ser man de to diagrammene i sammenheng viser det at brutto driftsresultat har hatt en positiv utvikling over de siste 4 årene, men at veksten i skatt og rammetilskudd har dekket opp for de sviktende driftsinntektene.

Utviklingen i driftsutgifter og driftsinntekter fra år til år kan vises som i tabellen under.

Et vesentlig element i budsjettavvikene som fremkommer i Økonomisk oversikt drift er direkte koblet til koronasituasjonen, som har gitt store avvik inn mot lønnsområdet. Netto lønnskostnader viser de totale lønnskostnadene inkludert sosiale kostnader, og korrigert for mottatt refusjon sykepenges. Oversikten gir et mer korrekt bilde av lønnsområdet da kommunen har hatt et høyt sykefravær i 2020, som har gitt meget høye refusjonsinntekter, og således dekker opp avviket på vikarkostnader og overtidslønn.

Lønnsanalyse drift totalt 2020	Regnskap 2020	Rev.bud 2020	Avvik
Fast lønn (010)	269 536 099	273 274 675	3 738 576
Lønn til vikarer (020)	30 045 436	18 764 594	-11 280 842
Lønn til ekstrahjelp (030)	4 845 288	4 114 457	-730 831
Overtidslønn (040)	4 752 824	2 787 358	-1 965 466
Annen lønn og trekkpliktige godtgjørelser (050)	6 422 993	6 077 239	-345 754
Lønn vedlikehold (070)	16 751		-16 751
Lønn renhold (075)	7 528 618	7 199 771	-328 847
Godtgjørelse folkevalgte (080)	1 779 858	1 636 598	-143 260
Trekkpliktig/oppbudspliktig, ikke avgiftspliktig lønn (089)	7 658 922	8 900 000	1 241 078
Skyss og kost (160, 165)	887 761	1 434 000	546 239
Sum lønnsutgift	333 474 551	324 188 692	-9 285 859
Pensjon (090)	38 098 702	44 539 085	6 440 383
Arbeidsgiveravgift (099)	33 680 093	36 924 240	3 244 147
Sum brutto lønnsutgift	405 253 346	405 652 017	398 671
Lønnsrefusjoner (710)	-21 129 868	-6 868 000	14 261 868
SUM NETTO LØNNSUTGIFT	384 123 478	398 784 017	14 660 539

Oversikten viser at de direkte lønnsutgiftene ble ca 9,3 mill høyere enn budsjettert, og at det er vikarkostnader og overtid som gir de største negative utslagene. Høyt langtidsfravær dekkes av refusjoner fra NAV, og som oversikten viser mottok kommunen ca 14,3 mill mer enn budsjett i refusjonsinntekter. De sosiale kostnadene, som består av arbeidsgivers andel pensjon og arbeidsgiveravgift, ble ca 9,7 mill lavere enn budsjett. Dette er også relatert til korona gjennom

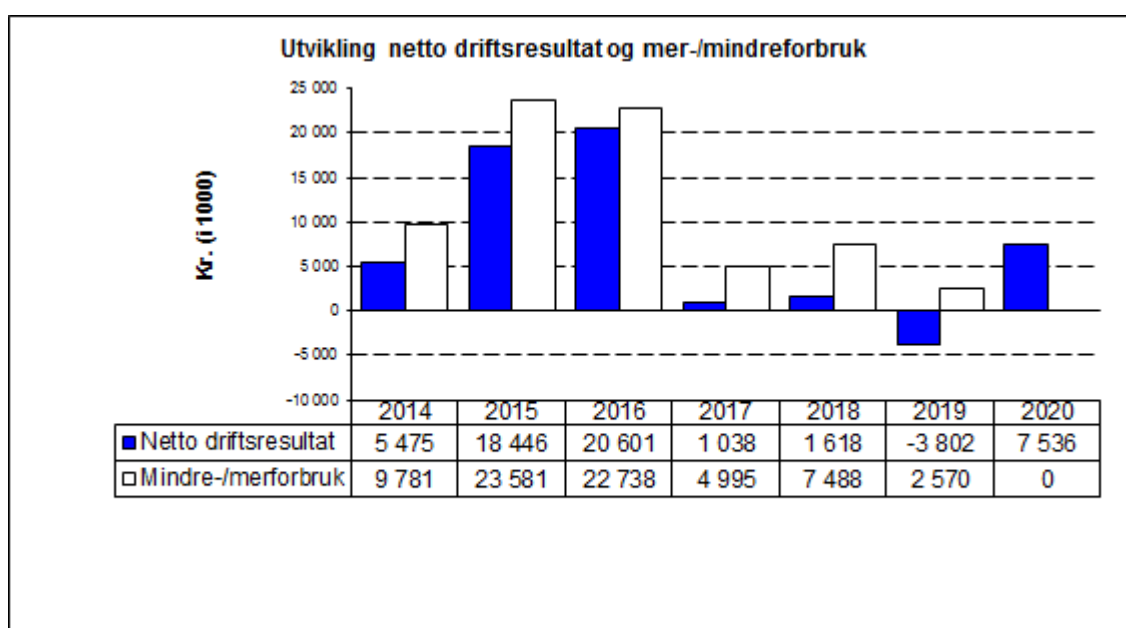
tiltaket om redusert arbeidsgiveravgift i 3 termin (4% reduksjon ga en effekt på ca 2,7 mill), samt effekten av lønnsoppgjøret på pensjonskostnadene.

Budsjettavviket på 6,8 mill på "overføringer og tilskudd til andre" skyldes i stor grad at de udefinerte effektiviseringskravene i driftssektorene er budsjettert på denne kontogruppen. Disse kravene har ikke blitt effektuert ved ombudsjettering til bestemt kostnadskonto gjennom året.

Finansutgiftene viser et mindreforbruk på ca 2,4 mill, hvor det i hovedsak er redusert rentekostnad som gir innsparingen.

Når driftsutgiftene så korrigeres for avskrivningskostnaden viser oversikten et positivt netto driftsresultat på 7,5 mill, og etter at kommunedirektøren har gjennomført disponeringene av resultatet og fondsføringene på bundne driftsfond og investeringsfond, viser regnskapet et mer-/mindreforbruk på 0 ihht ny forskrift i tråd med ny kommunelov.

Tabellen viser utviklingen i netto driftsresultat og mer-/mindreforbruk for perioden 2014-2020.

Som oversikten viser, har Risør kommune levert positive økonomiske resultater over hele perioden, og vi må faktisk tilbake til 2008 for å finne et regnskap med merforbruk ved årsavslutning.

4.3 Korona-pandemiens påvirkning på kommuneøkonomien

Korona-pandemien har i det store bildet hatt en positiv effekt på kommunal sektor i 2020 når man ser på kommuneøkonomien for landet. Det har vært store variasjoner i konsekvensene for de enkelte kommuner ut fra utviklingen i smittetrykket.

Når pandemien startet i mars så det mørkt ut for kommunesektoren. Det ble varslet store reduksjoner i skatteinntekten, økt arbeidsledighet og store kostnader til håndtering av smittede. Regjeringen var tidlig ute å varslet kostnadsdekning og kompensasjon for merkostnader, men utover sommeren og inn i høsten ble det ikke opplevd slik i kommunene. Både regjering og Statsforvalter brukte tid på å finne korrekte kompensasjonsmetoder og fordelingsnøkler for kompensasjon av merkostnader. Utover høsten tiltok skatteinntekten igjen, og flere betydelige kompensasjonstiltak kom på plass, og de økonomiske utsiktene ble vesentlig bedre.

De direkte økonomiske tiltakene har gitt følgende effekt på regnskapet for 2020.

Koronatiltak til Risør kommune		2 020
Tiltak Fase 1 og 2		Beløp
Økt innb.tilskudd for svikt skatt		5 092 000
Økt innb.tilskudd for svikt bhg/sfo		1 057 000
Økninger i rammetilskudd		6 149 000
Tiltak Fase 3		
Basistilskudd fastleger		336 000
Grunntilskudd fastleger		48 000
Økt tilgjengelighet helsestasjon		130 000
Aktivitetstiltak barn og unge særlig behov		108 000
Regulering av barnehagemiljø		5 000
Utsatt overføring av Kemnerfunksjon		619 000
Komp.redusert formue og inntektsskatt		667 000
Finansiering Stine Sofie stiftelsen		-3 000
Kontrolltiltak smittevern		333 000
Økning i rammetilskudd med tilhørende utgift		2 243 000
Andre tiltak utenfor rammetilskuddet		
Ekstra skjønn flomsikring		263 000
Tiltakspakke vedlikehold (øremerket)		3 000 000
Redusert aga T3/20		2 700 000
Skjønnsmidler Fm i Agder (44 mill)		490 000
Skjønnsmidler Fm 500 mill TISK- særlig stor smitte		-
Tilskudd Næringsfond		1 019 000
Samlede kompenserende tiltak fra regjering.		15 864 000

Regjeringens tiltak har gitt kr.15,8 mill i økonomiske effekt for kommunen gjennom økte statlige overføringer eller direkte kostnadsreducerende effekt. Tiltakene i fase 3 gir i utgangspunktet ingen nettoeffekt for kommunen da de også innebar en medfølgende utgift eller kostnadsøkning.

Tilskuddet på 1 mill til næring ble vedtatt overført til Regionalt næringsfond, og ga dermed heller ingen netto effekt for kommunen.

Tiltakspakken for vedlikehold av kommunal bygg/infrastruktur på kr.3 mill har gitt en positiv effekt for lokalt næringsliv som har fått oppdragene. Midlene er brukt på nedenforstående prosjekter, og avsluttes primo 2021.

Prosjekt	Sum utgifter 2020
2023 - Tiltakspakke 2020 Mesanen 1E	98 287
2024 - Tiltakspakke 2020 Rikken 16B	158 089
2025 - Tiltakspakke 2020 Mesanen 8B	82 037
2026 - Tiltakspakke 2020 Carstensens gt. 25	98 039
2027 - Tiltakspakke 2020 Vestlandsstykket 53	149 945
2028 - Tiltakspakke 2020 Ventilasjon SRS	162 203
2029 - Tiltakspakke 2020 Tyriveien 15 lydvegg	62 024
2030 - Tiltakspakke 2020 Rådhuset	974 363
2031 - Tiltakspakke 2020 Branntårnet	456 562
2032 - Tiltakspakke 2020 Risørveien 911	45 191
2043 - Tiltakspakke 2020 Urheia	49 000
2044 - Tiltakspakke 2020 Kunstparken	178 242
Sum alle prosjekter 2020	2 513 981
Avsatt til bundet driftsfond 31/12-20	486 019
Sum mottatt tilskudd tiltakspakke	3 000 000

Risør kommune opprettet tidlig i pandemien eget prosjekt for allokering av direkte merkostnader knyttet til pandemien. Prosjektet er også brukt som utgangspunkt for rapportering til Statsforvalter ifm søknad om dekning gjennom skjønnsmidler.

Prosjektrekskap 2020-Korona	Regnskap	100 Rådm	200 Samf	300 Helse	400 Oppv
Lønn og sosiale utgifter (010-099)	2 593 872	113 925	635 856	1 405 586	438 505
Kjøp som inngår i tj.prod (100-290)	1 520 555	64 237	203 536	1 165 774	87 009
Kjøp som erstatter tj.prod (300-380)	1 777 346	0	41 242	1 152 512	583 592
Overføringsutgifter (400-490)	943 655	16 023	608 535	297 682	21 416
SUM UTGIFTER	6 835 428	194 185	1 489 169	4 021 554	1 130 522
Refusjoner (700-790)	-395 027	-16 023	-59 906	-297 682	-21 416
Overføringsinntekter (800-895)	-1 310 065	0	-968 982	0	-341 083
Bruk av disposisjonsfond (940)	-652 898	0	-652 898	0	0
SUM INNTEKTER	-2 357 990	-16 023	-1 681 786	-297 682	-362 499
SUM NETTO	4 477 438	178 162	-192 617	3 723 872	768 023

Som regnskapet viser er det i Helse og omsorg som har hatt de største direkte merkostnadene, hvorav ca 1/3-del i lønnskostnader.

Bystyret bevilget 5 mill til eget koronafond som næringslivet kunne søke støtte gjennom, i tillegg til 0,5 mill til dekning av eiendomsskatt på næringsbygg. Koronafondet ble senere redusert til 2 mill, og de resterende 3 mill ble overført til fiberutbygging og E18-krysset. Totalt ble det utbetalt kr.158.878 til dekning av eiendomsskatt, og kr.389.750 fra koronafondet i 2020.

Korona-pandemiens totale effekt på kommunens regnskap er ikke mulig å gi i et helhetsbilde da det blir for komplekst. Nevnte effekter over er konkrete, mens andre effekter ikke kan trekkes ut av regnskapet da de er betinget av hvordan det ville blitt i året uten pandemien. De største effektene som bemerkes er som følger

- Skatteinngangen ble bedre enn forventet som medfører at kompensasjonen på 5,1 mill var for høy.
- Lønnsoppgjøret "uteble", som medførte at kommunen ikke har brukt avsetningen på 6 mill til kompensasjon i driftssektorene, og arbeidsgiveravgiften av dette

- Økt sykefravær med tilhørende refusjon sykepenger på stillinger som ikke erstattes
- Lønnsoppgjørets effekt på pensjonskostnadene hvor reguleringspremien ble sterkt nedjustert medio september, og arbeidsgiveravgiften av dette
- Norges Banks rentenedsettelse til 0%, som har gitt lavere renteutgifter på låneporteføljen, men også redusert renteinntekt på bankinnskudd, kompensasjonsordninger og pensjonsordningene.
- Merinntekter plan og bygg, gjestehavn og parkering
- Svikt i driftsinntekter som følge av redusert aktivitet, spesielt på Frydenborgsenteret og Risørhuset.
- Reduserte driftskostnader til reise og møtevirksomhet

Kommunedirektøren legger derfor til grunn at koronapandemien har gitt en positivt økonomisk effekt på regnskapet for 2020 uten at det tallfestes konkret. Koronapandemien har også gitt en positiv effekt ved fremskyndelse av digitaliseringsprosesser i arbeidshverdagen, men samtidig gitt organisasjonen en "slitasje" med stedvis meget stort arbeidspress som kan gi langvarige effekter.

4.4 Sektorenes drift 2020

Kommunen deler regnskapet opp i fellesområder og driftssektorer i oppfølging mot budsjett. Fellesområdene omhandler felles inntekter og utgifter som ikke er tjenestespesifikke, samt felles avsetninger til lønnsoppgjør og pensjon. Felles avsetninger lønn og pensjon består av utgifter som fordeles ut på driftssektorene etter behov, og tas dermed med i sektorenes resultater når vi ser på mer- og mindreforbruk totalt.

Ny kommunelov kom med nye lovpålagte bevilgningsoversikter som ikke harmoniserer med kommunedirektørens oppfølging mot budsjett da finansposter og overføringsinntekter håndteres ulikt i ny og gammel oversikt. I påfølgende kapitler er det derfor vist til både ny Bevilgningsoversikt drift B, og ordinær økonomirapport.

Ihht ny oversikt samlet for driftssektorene (inkl. avsetning lønn og pensjon) ble det brukt ca 450,3 mill til drift i 2020, og vi endte opp med et mindreforbruk på ca 2,45 mill mot budsjett. Mindreforbruket tilsvarer et budsjettavvik på 0,54%.

Bevilgningsoversikt drift B	Reg.budsjett				
	Regnskap 2020	2020	Avvik	Budsjett 2020	Regnskap 2019
Driftssektorene samlet inkl.avsetning lønn og pensjon					
Driftsinntekter	-150 798 079	-142 504 000	8 294 079	-143 004 000	-223 553 971
Driftsutgifter	601 122 028	595 277 587	-5 844 441	582 658 587	634 379 578
Netto drift	450 323 948	452 773 587	2 449 639	439 654 587	410 825 607
<i>Avvik mot budsjett</i>			0,54 %		

Dersom vi bryter oversikten ned på sektornivå vil resultatene fremkomme som følger.

Bevilgningsoversikt drift B	Reg.budsjett				
	Regnskap 2020	2020	Avvik	Budsjett 2020	Regnskap 2019
Driftssektorene samlet inkl.avsetning lønn og pensjon					
Driftsinntekter	-150 798 079	-142 504 000	8 294 079	-143 004 000	-223 553 971
Driftsutgifter	601 122 028	595 277 587	-5 844 441	582 658 587	634 379 578
Netto drift	450 323 948	452 773 587	2 449 639	439 654 587	410 825 607
<i>Avvik mot budsjett</i>			0,54 %		
100 Sektor Rådmann og stab					
Driftsinntekter	-2 529 430	-1 557 000	972 430	-2 060 000	-5 837 143
Driftsutgifter	39 472 433	36 639 771	-2 832 662	37 745 269	48 332 191
Netto drift	36 943 003	35 082 771	-1 860 232	35 685 269	42 495 048
200 Sektor Samfunnsutvikling					
Driftsinntekter	-68 964 479	-62 893 000	6 071 479	-62 868 000	-75 240 512
Driftsutgifter	142 091 108	148 019 761	5 928 653	141 010 011	121 136 159
Netto drift	73 126 629	85 126 761	12 000 132	78 142 011	45 895 647
300 Sektor Helse og omsorg					
Driftsinntekter	-46 536 218	-51 627 000	-5 090 782	-51 049 000	-55 880 034
Driftsutgifter	248 475 276	242 875 734	-5 599 542	235 783 986	265 474 536
Netto drift	201 939 058	191 248 734	-10 690 324	184 734 986	209 594 502
400 Sektor Oppvekst					
Driftsinntekter	-32 761 965	-26 427 000	6 334 965	-27 027 000	-86 592 683
Driftsutgifter	173 648 619	165 444 321	-8 204 298	163 925 321	206 911 081
Netto drift	140 886 654	139 017 321	-1 869 333	136 898 321	120 318 398
50300 Felles avsetninger lønn og pensjon					
Driftsinntekter	-5 987	0	5 987	0	-3 599
Driftsutgifter	-2 565 425	2 298 000	4 863 425	4 194 000	-7 474 389
Netto drift	-2 571 412	2 298 000	4 869 412	4 194 000	-7 477 988

Ikke ordinær budsjettoppfølging som kommunedirektøren har gjennom året, hvor spesielt overføringsinntekter som øremerkede tilskudd og flyktningetilskuddene, samt avsetninger og bruk av driftsfond sees sammen med øvrige driftsutgifter, avslutter driftssektorene med et marginalt budsjettavvik på ca 0,7 mill i positiv favør. Det tilsvarer et avvik på 0,18%.

Driftsrapport økonomi	Regnskap	Rev.budsjett	Avvik	Oppr.budsjett
Driftssektorene samlet ekskl.avsetning lønn og pensjon				
Sum lønnsutgifter inkl. sykelønnsrefusjoner	385 917 688	396 758 017	10 840 329	391 414 017
Sum andre driftsutgifter	222 294 203	211 436 908	-10 857 295	202 265 908
Sum driftsinntekter ekskl. sykelønnsrefusjoner	-194 199 792	-193 456 000	743 792	-189 437 000
Sum netto	414 012 101	414 738 925	726 824	404 242 925
<i>Avvik mot budsjett</i>			0,18 %	

Sammenligner man de to oversiktene ser man at det er spesielt driftsinntektene som avviker med en forskjell på ca 43,4 mill, hvorav ca 34 mill utgjør flyktningetilskuddet. Rapporteringen på driftssektorene som følger vil ta utgangspunkt i budsjettet og avvik fra dette, og i liten grad avvik fra de nye bevilgningsrapportene.

4.5 Rådmann og stab

Regnskapsåret og sektorens resultater

Rådmann og stab utgjør Kommunedirektøren og sentrale stabsfunksjoner som HR, Økonomi, Arkiv og fellestjenester, men inneholder og politisk virksomhet, felles IKT-kostnader og felles utgifter knyttet til lisenser og kontingenter som gjelder hele kommunen.

Sektoren består ved utgangen av 2020 av 19,8 årsverk, inkludert ordfører og frikjøp tillitsvalgte. Bemanningen oppleves som meget stram med tanke på de oppgaver som skal leveres eksternt og internt i organisasjonen. Nye ERP-systemer er ventet å gi en effektiviseringseffekt i sektoren etter hvert som organisasjonen klarer å ta i bruk de mulighetene som ligger der, og kommunedirektøren har lagt dette til grunn i vedtatt økonomiplan.

	Leder Navn	Personer	Kvinner	Menn	Ansattandel
1000 - Rådmannen og stab	Aslaksen, Trond	144	75	69	19,8
10100 - Rådmannsgruppen	Aslaksen, Trond	2	1	1	2,0
10200 - Rådmannsgruppen - Felles	Aslaksen, Trond	7	2	5	0,0
10300 - Rådmannens stab	Aslaksen, Trond	1	1	0	0,4
10400 - Rådmannen politisk	Aslaksen, Trond	122	58	64	1,2
10600 - Stab personal	Tynes, Benedicte	8	6	2	5,2
10700 - Stab fellestjenester	Tynes, Benedicte	9	8	1	7,1
10800 - Stab økonomi	Halvorsen, Halvor	4	3	1	4,0
Total		144	75	69	19,8

Sykefraværet i 2020 har vært ca 6,34% totalt som er en vesentlig økning fra 2019, og mesteparten er langtidsfravær som gir refusjoner.

Driftsrapport økonomi	Regnskap	Rev.budsjett	Avvik	Oppr.budsjett
100 Rådmann og stab				
Sum lønnsutgifter inkl. sykelønnsrefusjoner	15 831 096	16 185 771	354 675	17 539 269
Sum andre driftsutgifter	25 373 027	21 924 000	-3 449 027	21 676 000
Sum driftsinntekter ekskl. sykelønnsrefusjoner	-4 426 890	-3 337 000	1 089 890	-3 820 000
Sum netto	36 777 234	34 772 771	-2 004 463	35 395 269

Sektoren avslutter 2020 med et merforbruk på ca 2 mill som vist ovenfor. Budsjettavvikene fordelt per ansvar kan vises som nedenfor.

Netto drift Rådmann & stab	Regnskap	Rev.budsjett	Avvik	Δ %
10100 - Rådmannsgruppen	2 384 073	1 069 409	-1 314 664	-122,93 %
10200 - Rådmannsgruppen - Felles	7 840 494	7 921 000	80 506	1,02 %
10300 - Rådmannens stab	997 183	578 192	-418 991	-72,47 %
10400 - Rådmannen politisk	3 388 494	2 761 719	-626 775	-22,70 %
10500 - IKT	8 470 791	7 840 000	-630 791	-8,05 %
10600 - Stab personal	4 151 525	4 890 678	739 153	15,11 %
10700 - Stab fellestjenester	5 131 758	4 960 176	-171 582	-3,46 %
10800 - Stab økonomi	4 412 916	4 751 597	338 681	7,13 %
Netto driftutgifter	36 777 234	34 772 771	-2 004 463	-5,76 %

Det største avviket ligger på ansvar 10100 Rådmannsgruppen hvor også effektiviseringskravet på 782.000 ligger inne som en reduksjon i kostnader. Dette kravet har ikke vært mulig å få til i løpet av

året som følge av en allerede presset organisasjon, og den økte arbeidsbelastningen som kom i 2020.

Sektoren har omfordelt litt på sine ressurser som gir utslag på lønnskostnadene mellom ansvarene. Dette gjelder bl.a. politisk sekretariat og arkivleder som er delt opp i to stillinger hvor politisk sekretariat er flyttet til kommunedirektøren fra stab personal.

Kommunedirektøren har hatt uforutsette høye kostnader til juridisk bistand som følge av en erstatningssak som er ført gjennom året med bistand fra Advokatfirma Kluge. Saksomkostningene i 2020 utgjør ca 640.000 og er belastet ansvar 10300 Rådmannens stab sammen med øvrige juridiske utgifter som gjelder hele kommunen.

IKT-kostnadene som belastes sentralt ble ca 630.000 høyere enn budsjettert, hvor antall lisenser og nye fagsystemer legges til grunn.

Kommunedirektøren tilstreber å belaste alle direkte kostnader ut på tjenestefunksjonene, men det er utfordrende å få med alt, og dermed blir mye liggende igjen sentralt på administrasjon. Dette er også medvirkende til at kommunen har noe høye kostnader til administrasjon (funksjon 120) når vi ser på effektivitetsanalyser for kommunen.

Område/funksjon	Netto driftsutgifter 2020 (kr.pr innb)		Mer-/mindreutgifter 2020 (mill kr.) sammenlignet med		
	Risør	Landsgj. snitt	Landsgj. snitt	"Normert nivå"	"normert og inntektsjustert nivå"
Administrasjon og Styring	5 816	4 809	6,8	5,2,	5,9
100 Politisk styring	506	352	1,0	0,9	1,0
110 Kontroll og revisjon	142	97	0,3	0,3	0,3
120 Administrasjon	4 405	3 635	5,2	4,0	4,5
121 Eiendomsforvaltning	495	320	1,2	1,1	1,1
130 Administrasjonslokaler	269	405	-0,9	-1,1	-1,0

Det er kommunedirektørens oppfatning at det drives effektiv administrasjon i Risør kommune, men det vil allikevel være et fokusområde mht hvordan administrasjonsutgiftene belastes i kommunens regnskap. Sektoren har ytterligere effektiviseringskrav inn i 2021 som skal realiseres, men kommunedirektøren må vekte bemanning opp mot oppgaver løpende for å fortsatt kunne levere gode tjenester til ledere, ansatte og innbyggere i Risør kommune.

4.6 Sektor Samfunnsutvikling

Regnskapsåret og sektorens resultater

Sektor for Samfunnsutvikling er et område som omfavner mange ulike tjenestefunksjoner, og kanskje den sektoren som treffer flest av innbyggernes hverdag. Fra 2020 er også NAV-funksjonene i kommunen underlagt samfunnsutvikling.

Årsverks- og kjønnsfordelingen ved utgangen av 2020 fremkommer som vist i tabellen nedenfor.

Organisasjon hierarki	Leder Navn	Personer	Kvinner	Menn	Ansattandel
200 - Sektor samfunnsutvikling	Solheim, Kamilla	159	91	68	78,4
2000 - Samfunnsutvikling	Solheim, Kamilla	3	2	1	3,0
2100 - Plan og bygg	Rødven, Heidi	7	4	3	6,8
2200 - Eiendom og tekniske tjenester	Frøyna, Einar Werner	56	29	27	35,8
2300 - VAR- selvkostområde	Frøyna, Einar Werner	13	3	10	8,6
2400 - Kultur	Bugge, Ågot	26	13	13	6,8
2600 - NAV	Kirkhusmo, Hege Kristin	62	41	21	17,4
Total		159	91	68	78,4

Sektoren har hatt et effektiviseringskrav om nedbemanning knyttet til Eiendom og tekniske tjenester, innenfor driftstjenester og renhold. Det har vært en svært krevende øvelse i 2020 da renholdstjenestene har hatt en meget viktig funksjon knyttet til smittevern i hele organisasjonen. Sektoren fikk i tillegg til NAV også overført 2 årsverk innen nærings- og samfunnsutvikling i starten av året, samtidig som bemanning innen plan og bygg ble redusert med ett årsverk knyttet til Risør utvikling og vekst. Sektoren har overordnet sett hatt et krevende år, med sykdom i sentrale stillinger. Samlet sykefravær i 2020 ble på 9,83%, som har gitt over 3,2 mill i refusjonsinntekter knyttet til langtidsfravær.

Driftsrapport økonomi	Regnskap	Rev.budsjett	Avvik	Oppr.budsjett
200 Sektor samfunnsutvikling				
Sum lønnsutgifter inkl. sykelønnsrefusjoner	59 535 533	65 706 191	6 170 658	63 801 441
Sum andre driftsutgifter	101 710 813	102 896 908	1 186 095	97 791 908
Sum driftsinntekter ekskl. sykelønnsrefusjoner	-117 106 468	-113 325 000	3 781 468	-109 715 000
Sum netto	44 139 878	55 278 099	11 138 221	51 878 349

Regnskapet for 2020 viser totalt sett et mindreforbruk på lønnsområdet på ca 6,2 mill, hvorav refusjon sykepenges utgjør ca 3,2 av disse. NAV-funksjonen har netto 1,25 mill i mindreforbruk på introduksjonsstønad og kvalifiseringsstønad, hvorav ca 2,2 mindreforbruk på intro, og 0,95 mill merforbruk på kvalifiseringsstønad. Det er antall deltakere i programmene som styrer disse lønnskostnadene, og dette varierer fra år til år og gjennom årene.

Sektorens resultat kan brytes ned til ansvarsnivå som fremkommer nedenfor, og viser hvordan det enkelte driftsområde avslutter 2020 sammenlignet med budsjett.

Netto drift Samfunnsutvikling	Regnskap	Rev.budsjett	Avvik	Δ %
20100 - Samfunnsutvikling leder	4 456 908	2 839 563	-1 617 345	-56,96 %
21100 - Plan og byggesak	1 361 847	2 156 959	795 112	36,86 %
22100 - Eiendom forvaltning	2 037 342	3 470 335	1 432 993	41,29 %
22200 - Eiendom vaktmestertjenester	5 111 266	4 522 184	-589 082	-13,03 %
22300 - Eiendom renhold	10 766 822	10 878 972	112 150	1,03 %
22400 - Eiendom tekniske tjenester	11 374 179	13 478 227	2 104 048	15,61 %
22500 - Risør Biovarmeanlegg	-424 534	0	424 534	0,00 %
23100 - Vann og Avløp - Selvkostområder	0	0	0	0,00 %
24100 - Kultur leder	6 158 452	6 571 960	413 508	6,29 %
24200 - Kultur Risørhuset	666 659	634 712	-31 947	-5,03 %
24300 - Risør bibliotek	2 109 212	2 408 138	298 926	12,41 %
24400 - Risør Kino	1 357 025	581 725	-775 300	-133,28 %
24500 - Kultur frivillighetssentralen	-47 581	685 698	733 279	106,94 %
25100 - EBOI Leder	307 040	307 887	847	0,28 %
26100 - NAV - sosial	15 364 054	15 223 680	-140 374	-0,92 %
26200 - NAV - flyktning	-16 458 813	-8 481 941	7 976 872	-94,05 %
Netto driftutgifter	44 139 878	55 278 099	11 138 221	20,15 %

Totalt mindreforbruk for sektoren ble på hele 11,1 mill i 2020, hvorav de mest sentrale avvikene er som følger:

Ansvar 20100 - hadde et udefinert effektiviseringskrav for sektoren på kr.1,55 mill i tillegg til krav om reduksjon i konsulentbistand på 125.000,-. Kravet er ikke omsatt i konkrete tiltak, men det er jobbet med på områdemøtene gjennom året.

Ansvar 21100 - Avslutter året med et mindreforbruk på ca 0,8 mill som følge av et år med gode inntekter, spesielt på byggesak, men også som følge av innsparinger på lønn som følge av sykefravær som ikke er dekket av vikar. Dette har imidlertid medført lengre behandlingstid og stort arbeidspress i enheten.

Område 2200 Eiendom avslutter med et mindreforbruk på ca 3,5 mill hvorav innsparing på energi med 2,6 mill er en hovedpost. Lave strømpriser er utslagsgivende da energiforbruket er omtrent tilsvarende 2019. Utleieinntektene sviktet med ca 1,5 mill, hvorav utleie politistasjonen utgjør ca halvparten, og resten tomgangsleie på utleieboligene. Enheten fikk også ca 3 mill i tiltaksmidler ifm korona til vedlikehold av kommunale bygg, hvor mesteparten er bruk i 2020, og resten blir brukt primo 2021. Renholdsavdelingen har hatt et travelt år med raske omstillinger og sterkt fokus på smittevern, men har til tross for situasjonen klart å holde seg innenfor budsjett.

Brannsamarbeidet ØABV fikk et mindreforbruk som ga Risør kommune et mindreforbruk mot budsjett på ca 0,75 mill i 2020, skjærgårdstjenesten og havn hadde et mindreforbruk på ca 1 mill som følge av gode havneinntekter, og reduserte lønnsutgifter. Spesielt gjestehavna ga uvanlig gode inntekter med ca 1,2 mill mot normalt ca 0,7 mill. Kommunale veier og parkeringstjenesten endte også opp med et positivt resultat mot budsjett med ca 0,35 mill, hvor reduserte lønnskostnader er hovedårsak. Parkeringsinntektene oppnådde nesten budsjett med 1,84 mill, mye takket være et godt bobil-år, mens kontrollavgiften sviktet ca 340'.

Område 2300 Kultur avsluttet året med et mindreforbruk på ca 0,64 mill til tross for et "annerledesår" for kulturen. Området har vært sterkt påvirket av pandemien, kombinert med høyt sykefravær i enheten. Kultursjefens sykefravær gir innsparinger på lønn, mens resten av budsjettet er gått omtrent som planlagt. Det er spesielt Risørhuset som har vært påvirket av pandemien da aktiviteten har vært sterkt redusert. Dette har gitt særlig utslag på kinoens inntekter med ca 1,4 mill

i svikt. Ca halvparten av dette er dekket inn med reduserte driftskostnader. Frivillighetssentralen har hatt et krevende år med redusert virksomhet, blant annet på grunn av pandemien. Det var budsjettert med fullt årsverk til driften, men sentralen fikk ikke på plass bemanning før i andre halvår hvor ny kulturkoordinator kom inn og dekket sentralen med deler av sin stilling. Dette ga et mindreforbruk på ca 0,7 mill på sentralen som følge av reduserte utgifter.

Område 2600 NAV-tjenestene er utslagsgivende for det gode resultatet i sektoren, og det store budsjettavviket. NAV- Sosial avslutter omtrent som budsjettert til tross for frykten for en vesentlig økning i økonomisk sosialhjelp pga pandemien. Dette slo ikke inn, og landet omtrent som budsjettert med ca 6,54 mill, men utgifter til Kvalifiseringsprogrammet ble ca 0,7 mill høyere enn budsjett pga økning i antall deltaker i programmet. NAV-Flyktning avslutter 2020 med et mindreforbruk på ca 8 mill. Omstillingen til færre brukere har gitt en vesentlig større effekt enn forventet i budsjettet og utgiftsnivået er sterkt redusert. Færre deltakere på Introduksjonsprogrammet ga ca 2,2 mill i reduserte utgifter, mens omstillingen innen enslig mindreårige flyktninger og ordinære flyktningetjenester ga ca 4,5 mill i reduksjon. Ved årsslutt viste integreringstilskuddet på området ca 1,3 mill i merinntekter.

Sektor for samfunnsutvikling har vist god budsjettdisiplin i et krevende år, og har (dessverre) hatt en positiv økonomisk effekt av korona-situasjonen som følge av redusert aktivitet, og ikke vesentlig økning i utgiftsnivået. Mange av områdene innenfor sektoren er tjenester som ikke kan styres direkte, men som blir påvirket av eksterne faktorer som klima, arbeidsledighet og privat byggeaktivitet. Mange faktorer har gått i sektorens favør i 2020 som medvirker til det gode resultatet.

Tjenestene inngår ikke i de store KOSTRA-definisjonene i inntektssystemet, men det er allikevel KOSTRA-tall som kan vise kommunens utgiftsnivå sammenlignet med andre kommuner. Tabellen nedenfor viser noen av de sentrale funksjonene som ligger i sektoren, og viser netto driftsutgifter pr innbygger sammenlignet med landsgjennomsnittet, samt "mer-/mindreforbruk" på utgiftene korrigert for utgiftsbehov og demografi.

Område/funksjon	Netto driftsutgift (kr.pr innb)		Mer-/mindreforbruk (mill kr.) sammenlignet med	
	Risør	Landet	Landet	"Normert nivå"
Fys.planl/kult.minne/natur/nærmilj	203	808	-4,1	-4,4
301 Plansaksbehandling	451	272	1,2	1,1
302 Byggesaksarbeid	-73	25	-0,7	-0,7
303 Kart og oppmåling	22	91	-0,5	-0,5
335 Rekreasjon i tettsted	188	250	-0,4	-0,5
360 Naturforvaltning og friluftsliv	-386	147	-3,6	-3,7
Kultur	2 419	2 627	-1,4	-2,5
231 Aktivitetstilbud barn og unge	101	229	-0,9	-1,0
370 Bibliotek	316	302	0,1	0,0
373 Kino	222	23	1,3	1,3
375 Museer	96	112	-0,1	-0,2
377 Kunstformidling	12	182	-1,2	-1,2
380 Idrett og tilskudd til idrettsanlegg	18	243	-1,5	-1,6
381 Kommunale idrettsbygg og anlegg	552	645	-0,6	-0,9
383 Musikk- og kulturskoler	297	293	0,0	-0,1
385 Kulturaktivitet og tilskudd til kultur/i	549	328	1,5	1,4
386 Kommunale kulturbygg	256	269	-0,1	-0,2
Samferdsel	1 427	998	2,9	2,5
330 Samferdselsbedr/transporttiltak	74	-94	1,1	1,2
332 Kommunale veier	1 353	1 093	1,8	1,3
Brann og ulykkesvern	1 319	875	3,0	2,6
338 Forebygging av brann og ulykke	174	66	0,7	0,7
339 Beredskap mot brann og ulykke	1 145	809	2,3	1,9
Kirke	787	608	1,2	1,0
390 Den norske kirke	766	513	1,7	1,5
393 Gravplasser og krematorie	21	95	-0,5	-0,5

Oversikten bekrefter at det drives effektiv virksomhet innenfor funksjonene sammenlignet med landet, men også at det er gjort politiske prioriteringer som har en kostnad.

4.7 Sektor Helse og omsorg

Regnskapsåret og sektorens resultater

Sektor for helse og omsorg har lagt bak seg et særlig krevende år på mange vis. Mest fremtredende er koronapandemien som har belastet alle tjenesteområder, men også nedbemanningskrav i habiliteringsenheten og store byggeprosjekter.

Ledere og ansatte har lagt ned en formidabel innsats med håndteringen av pandemien, og sikret kommunens helse- og omsorgstjenester på en utmerket måte. Totalt har sektoren hatt ca 3,7 mill i direkte merkostnader som følge av pandemien, hvorav ca 1,4 mill i ekstra lønnskostnader, 1,1 mill i økte driftsutgifter til smittevernutstyr ol, 0,7 mill i innleie av ekstra lege, og ca 0,5 mill i merkostnader knyttet til felles legevakt i Arendal.

Det er ca 240 årsverk i sektoren, og en vesentlig andel kvinner. Det var budsjettert med ca 230 årsverk inkludert nedbemanningen innenfor habiliteringstjenesten. Denne prosessen har vært krevende og har ikke gitt full effekt i driftsåret.

	Leder Navn	Personer	Kvinner	Menn	Ansattandel
300 - Sektor helse og omsorg	Andersen, Per Christian	551	420	131	240,1
3000 - Helse og omsorg	Andersen, Per Christian	9	3	6	5,4
3100 - Habilitering	Morka, Ingeborg Hemminghytt	248	166	82	86,7
3200 - Omsorg	Andersen, Per Christian	284	245	39	134,2
3300 - Helse	Haugersveen, Bjørn	29	21	8	13,8
Total		551	420	131	240,1

Sektor for helse og omsorg har det største driftsbudsjettet med en ramme på ca 189 mill fordelt på de tre hovedområdene omsorgstjenester, habiliteringstjenester, og helsetjenester. Sektoren avslutter 2020 med et merforbruk på ca 8,5 mill.

Driftsrapport økonomi	Regnskap	Rev.budsjett	Avvik	Oppr.budsjett
300 Sektor helse og omsorg				
Sum lønnsutgifter inkl. sykelønnsrefusjoner	192 274 584	195 538 734	3 264 150	191 699 986
Sum andre driftsutgifter	46 074 016	43 432 000	-2 642 016	40 179 000
Sum driftsinntekter ekskl. sykelønnsrefusjoner	-40 671 961	-49 771 000	-9 099 039	-48 279 000
Sum netto	197 676 639	189 199 734	-8 476 905	183 599 986

Sektoren hadde et samlet sykefravær på ca 11,4%, som har gitt over 10,3 mill i refusjon sykepenges, hvorav habiliteringstjenesten som stod for ca 5,5 mill av disse med over 17% sykefravær.

Sykefraværet er antatt relatert til både koronasituasjonen og nedbemanningsprosessen som har gått over lang tid. Omsorgstjenestene, sykehjem, hjemmetjenester og psykisk helse, hadde et fravær på ca 8,9% som genererte ca 4,7 mill i refusjoner. Netto lønnskostnader ble dermed ca 3,26 mill lavere enn budsjett i 2020 og viser et godt stykke arbeid av lederne i sektoren.

Netto drift Helse & omsorg	Regnskap	Rev.budsjett	Avvik	Δ %
30100 - Helse og omsorg - leder	1 553 708	3 162 826	1 609 118	50,88 %
31100 - Habilitering - leder	-4 523 375	-15 696 550	-11 173 175	71,18 %
31200 - Habilitering - Linken	10 168 482	9 248 749	-919 733	-9,94 %
31300 - Habilitering - Orreveien	15 742 839	16 472 812	729 973	4,43 %
31400 - Habilitering - Sandnes ressursenter	35 510 690	33 178 363	-2 332 327	-7,03 %
32200 - Omsorg hjemmetjenester	42 140 714	42 019 447	-121 267	-0,29 %
32300 - Omsorg institusjon	52 417 188	55 334 027	2 916 839	5,27 %
32400 - Omsorg psykisk helse	12 288 882	13 008 350	719 468	5,53 %
33100 - Helse - leder	1 119 510	1 183 197	63 687	5,38 %
33200 - Helse barnevern	13 195 896	14 000 000	804 104	5,74 %
33300 - Helse helsetjenester	11 137 430	10 837 400	-300 030	-2,77 %
33400 - Risør helsestasjon	4 699 977	5 115 297	415 320	8,12 %
33500 - Søndeled Legekontor	1 638 699	749 816	-888 883	-118,55 %
33700 - Solsiden Legekontor	586 000	586 000	0	0,00 %
Netto driftutgifter	197 676 640	189 199 734	-8 476 906	-4,48 %

Oversikten over viser hver enkelt enhets netto regnskap mot budsjett for 2020. Enhetene i sektoren har vist god økonomistyring gjennom året, og det har vært få overraskelser i driften av tjenestene. Lavt smittetrykk og stort fokus på smittevern i alle ledd har vært essensielt for å holde en god og stabil tjeneste gjennom året.

De økonomiske utfordringene ligger som vist innenfor habiliteringstjenesten og tilpasning av driften mot budsjett gjennom vedtatte tiltak. Det største avviket ligger i refusjon på ressurskrevende tjenester som ble på ca 9,65 mill, hvorav ca 7,8 mill i habilitering, mot budsjettet 19,2 mill. Regjeringen har som kjent over flere år økt innslagspunktet med 50.000 utover lønnsvekst, som har medført tap av refusjoner på ca 800.000 årlig. I 2020 falt flere brukere ut av refusjonsordningen blant annet, pga at ressursinnsatsen ikke nådde opp til innslagspunktet. En stor del av driften av Sandnes ressursenter er finansiert av ordningen, og budsjetttrammene bør revurderes fremover som følge av innstramningene som gir store økonomiske konsekvenser.

Omsorgstjenestene, sykehjem, hjemmetjenester og psykisk helse, avslutter med et godt resultat for 2020 til tross for at det har vært svært krevende bemanningsmessig. Psykisk helse har deler av perioden hatt noe redusert drift av Nr. 14 av smittevernhenst, hvor ressursene har bistått i andre deler av driften, bla luftveisklinikken. Innen hjemmetjenester og institusjon har det vært full drift, med unntak av noe reduksjon i aktiviteten på kjøkkenet. Personalet der har vært omdisponert innad. Driftsutgifter til medisinsk forbruksmateriell har vært høyere enn normalt som følge av store innkjøp av smittevernsutstyr ifm korona, og oppholdsbetalingen på Frydenborgsenteret ble ca 1,4 mill lavere enn budsjett som følge av redusert belegg deler av året.

Innen helsetjenestene som inneholder helsestasjon/skolehelsetjeneste, ungdomstjenesten, tilskudd til fysioterapi og private leger, og de kommunale legetjenestene, har det vært et travelt år. Hele området har vært berørt av pandemien, og har fungert som et koordinerende ledd i hele prosessen med testing og smittesporing. Legetjenestene har over tid vært en utfordring for kommunen, men ila 2020 har tjenesten blitt komplett. Kommunen har overtatt driften av Solsiden legekontor samt ansatt en ny kommunal lege der på høsten, og legekontoret på Søndeled har hatt en 50% stilling gjennom året som har fungert bra. Kommunen driver nå legedrift på 3 lokasjoner, men vil fortsatt jobbe for en samlokalisering av disse i samarbeid med legene fremover i tråd med bystyrets vedtak.

Sektoren driver sine tjenester på en effektiv og rasjonell måte, som også kommer frem i KOSTRA-analyser av tjenestefunksjonene nedenfor.

Område/funksjon	Netto driftsutgifter 2020 (kr.pr innb)		Mer-/mindreutgifter 2020 (mill kr.) sammenlignet med		
	Risør	Landsgj. snitt	Landsgj. snitt	"Normert nivå"	"normert og inntektsjustert nivå"
Pleie og omsorg	24 477	19 616	32,9	-5,9	-3,1
234 Aktivisering eldre og funk.hem	1 339	1 003	2,3	0,3	0,4
253 Helse og omsorgstj i institusjon	7 477	7 315	1,1	-13,4	-12,5
254 Helse og omsorgstj i hjemmet	14 598	10 273	29,2	8,9	10,6
261 Institusjonslokaler	1 062	1 025	0,3	-1,8	-1,7
Kommunehelse	3 268	3 444	-1,2	-4,1	-3,7
232 Helsestasjon og skolehelsetj	719	745	-0,2	-0,8	-0,7
233 Forebyggende helse og sosial	147	377	-1,6	-1,9	-1,9
241 Diagnose, behandling og rehab	2 402	2 321	0,5	-1,4	-1,1
Barnevern	2 554	2 131	2,9	3,6	3,9
244 Barneverntjeneste	850	705	1,0	1,2	1,3
251 Barneverntiltak i familien	68	276	-1,4	-1,3	-1,3
252 Barneverntiltak utenfor familien	1 635	1 150	3,3	3,7	3,9

Risør kommune har høyere kostnader per innbygger enn gjennomsnitt i landet innenfor pleie- og omsorgsfunksjonene. Når vi vekter det opp mot demografien i kommunen og landet får vi et nytt bilde av situasjonen, og vi ser at området driver effektivt opp mot normert nivå. Dette skyldes av en relativt stor del av innbyggerne er i de eldre aldersgruppene. Vi ser at tallene innenfor funksjonen "helse og omsorgstjenester i hjemmet" viser merforbruk mot normert nivå på 8,9 mill sammenlignet med landet, Denne funksjonen inneholder både hjemmetjenester inkl. natt-tjenester og korttidsavdeling, og de fleste tjenester innenfor habilitering. Kommunedirektøren jobber med å bryte ned disse funksjonene for å fortsatt kunne yte gode tjenester til brukerne og drive rasjonelt i fremtiden.

4.8 Sektor Oppvekst

Regnskapsåret og sektorens resultater

Sektor for oppvekst består av barnehagene, grunnskolene, den interkommunale PP-tjenesten og voksenopplæringen. Voksenopplæringen ble etablert som egen enhet i i sektoren i 2020 i forbindelse med avvikling av Enhet for Bosetting, Opplæring og Integrering (EBOI). Sektorens enheter har vært særlig opptatt av smittevern gjennom året, og har gjort en strålende jobb med å tilrettelegge for god drift under trygge forhold for barn og elever. Både barn, elever og ansatte har vist stor tålmodighet og fleksibilitet gjennom pandemien.

Sektoren har ved utgangen av 2020 ca 182,4 årsverk med stor overvekt av kvinner. Sykefraværet i sektoren ble på ca 7,89%, hvorav ca 1,29% var egenmeldt fravær.

	Leder Navn	Personer	Kvinner	Menn	Ansattandel
400 - Sektor for oppvekst	Nysted, Søs Østgaard	247	208	39	182,4
4000 - Oppvekst og inkludering	Nysted, Søs Østgaard	4	3	1	3,6
4100 - Risør barneskole	Hjeltnberg, Erik Thor	71	62	9	54,1
4200 - Hope Oppvekstsenter	Vintermyr, Kristin J.	26	22	4	12,1
4300 - Søndeled barneskole	Hellerdal, Gro	34	29	5	23,0
4400 - Risør Ungdomskole	Drage, Anne Synnøve	46	34	12	38,4
4500 - Pedagogisk Psykologisk Tjeneste	Torjussen, Hanne Grunnsvoll	9	8	1	9,0
4600 - Fargeskrinet Bhg	Urfjell, Ingveig Kristine	20	19	1	13,7
4700 - Trollstua Bhg	Holme, Anja	22	21	1	13,5
4800 - Voksenopplæring (VIRK)	Tjersland, Inger	26	20	6	15,0
Total		247	208	39	182,4

Sektoren har hatt en netto driftsramme på ca 135,5 mill i 2020, og avsluttet året med et positivt avvik på kr.70.000, som må kalles en "innertier". Netto lønnskostnader har et mindreforbruk på ca 1 mill, hvor det er belastet ca 7 mill i merutgifter på lønn som er dekket opp av lavere pensjonskostnader og ca 4,2 mill i merinntekt på refusjon sykelønn.

Driftsrapport økonomi	Regnskap	Rev.budsjett	Avvik	Oppr.budsjett
400 Sektor oppvekst				
Sum lønnsutgifter inkl. sykelønnsrefusjoner	118 276 475	119 327 321	1 050 846	118 373 321
Sum andre driftsutgifter	49 136 347	43 184 000	-5 952 347	42 619 000
Sum driftsinntekter ekskl. sykelønnsrefusjoner	-31 994 473	-27 023 000	4 971 473	-27 623 000
Sum netto	135 418 350	135 488 321	69 971	133 369 321

Sektoren leverer et samlet regnskap på budsjett, men den interne fordelingen viser avvikene mellom de enkelte driftsansvarene som nedenfor.

Netto drift Oppvekst	Regnskap	Rev.budsjett	Avvik	Δ %
25300 - Voksenopplæringen (VIRK)	4 857 818	7 365 359	2 507 541	34,05 %
40100 - Oppvekst og inkludering - Leder	35 242 705	31 764 197	-3 478 508	-10,95 %
41100 - Risør barneskole - grunnskole	31 179 891	30 018 959	-1 160 932	-3,87 %
41200 - Risør barneskole SFO	2 217 683	1 530 615	-687 068	-44,89 %
42100 - Hope Oppvekstsenter - grunnskole	4 392 214	4 693 634	301 421	6,42 %
42200 - Hope Oppvekstsenter - SFO	120 835	181 832	60 997	33,55 %
42300 - Hope oppvekstsenter - barnehage	3 426 113	3 736 212	310 099	8,30 %
43100 - Sønedeled Barneskole - grunnskole	12 427 089	12 220 039	-207 050	-1,69 %
43200 - Sønedeled Barneskole - SFO	548 279	521 843	-26 436	-5,07 %
44100 - Risør Ungdomskole - grunnskole	25 449 852	26 728 744	1 278 892	4,78 %
45100 - PPT	2 441 685	2 612 406	170 721	6,54 %
46100 - Fargeskrinet Barnehage	6 860 492	7 109 667	249 175	3,50 %
47100 - Trollstua Barnehage	6 253 695	7 004 814	751 119	10,72 %
Netto driftutgifter	135 418 351	135 488 321	69 971	0,05 %

Sektoren styres fra ansvar 40100 - leder, som også inneholder barnehagefaglig og skolefaglig rådgiver, BTI-rådgiver, førskoletiltak, skoleskyss og tilskudd til private barnehager. Ansvar avsluttet året med et merforbruk på ca 3,5 mill. Sektoren fikk et udefinert effektiviseringskrav på 2,5 mill i 2020 som har vært vanskelig å håndtere i året som er gått. Tilskudd til private barnehager ble høyere enn forventet med en total kostnad på ca 28,1 mill inkludert avregning av barn i andre kommuner, som ga et merforbruk på ca 1,4 mill.

Voksenopplæringen (VIRK) avslutter med et mindreforbruk på 2,5 mill som følge av merinntekter fra andre kommuner og statlige tilskudd. Skolen tilstreber å tilpasse driften til et synkende elevtall, men elevgruppene har svært ulikt kompetansenivå, som gjør at undervisningen må deles opp i mindre grupper og følgelig krever mer pedagogressurser.

Risør barneskole avslutter året med et merforbruk på ca 1,85 mill, hvor grunnskolen i hovedsak har hatt økte lønnskostnader som følge av behov for styrking av ressurser i klasserommet. SFO har gått omtrent som budsjettet med unntak av en svikt i oppholdsbetaling på ca 0,58 mill og lavere refusjoner på sykepenger enn budsjettet.

Hope oppvekstsenter avslutter året med et samlet mindreforbruk på ca 0,67 mill, hvor både grunnskole, SFO og barnehagedriften har holdt seg innenfor budsjettet.

Sønedeled skole avslutter med et lite merforbruk på ca 0,23 mill hvorav grunnskole delen utgjør mesteparten. Skolen opplever synkende elevtall, og har jobbet godt med å tilpasse driften til denne situasjonen. Skolen har hatt et sykefravær på ca 13,6% som har gjort driften krevende og gitt merutgifter på netto lønn på ca 0,6 mill, men har dekket opp mesteparten med nøktern drift og økte refusjoner.

I tillegg til barnehagen på Hope oppvekstsenter, har også de to kommunale barnehagene, Trollstua og Fargeskrinet barnehage, holdt seg innenfor budsjetttrammene i 2020 til tross for høyt sykefravær. Begge barnehagene har stabilt god barnedekning gjennom året, men som følge av moderasjonsordningene har barnehagene noe svikt i oppholdsbetalingen.

Alle barnehagene i kommunen, både kommunale og private, har gjort en god jobb, med stort fokus på smittevern, og forsøkt å opprettholde "normal hverdag" for barna. Alle barnehagene måtte stenge en periode i mars/april, og inntektsbortfallet ble kompensert fra kommunen.

Risør ungdomsskole avslutter 2020 med et mindreforbruk på ca 1,3 mill. Skolen har et sykefravær på ca 7,75% men allikevel et mindreforbruk på netto lønn på ca 0,6 mill. som følge av høy andel

refusjon sykepenger, og redusert arbeidsgiveravgift og pensjonskostnad. I tillegg har skolen reduserte driftsutgifter og økte refusjonsinntekter fra andre kommuner som gir skoledriften et samlet mindreforbruk på ca 2,2 mill. Det gode resultatet blir redusert av høye utgifter til barn som går på skole i andre kommuner med ca 0,98 mill. Totalt betaler Risør kommune nesten 3 mill for gjesteelever i andre kommuner i 2020.

Det interkommunale PPT-samarbeidet avsluttet året med et mindreforbruk på ca 0,5 mill mot budsjett. Redusert arbeidsgiveravgift som følge av korona og lavere lønnsvekst enn forventet er hovedårsaken til det gode resultatet. Mindreforbruket gir en positiv effekt for Risør kommune på ca 170.000 da Risør utgjør ca 34% av samarbeidet.

Indikatorene nedenfor viser netto driftsutgifter for sentrale funksjoner i sektor for oppvekst per innbygger sammenlignet med landet, og korrigert ifht kommunens utgiftsbehov innenfor området.

Område/funksjon	Netto driftsutgifter 2020 (kr.pr innb)		Mer-/mindreutgifter 2020 (mill kr.) sammenlignet med		
	Risør	Landsgj. snitt	Landsgj. snitt	"Normert nivå"	"normert og inntektsjustert nivå"
Barnehage/førskole	7 224	9 136	-12,9	1,0	2,4
201 Barnehage	6 524	7 825	-8,8	3,2	4,4
211 Styrket tilbud førskole	381	714	-2,3	-1,2	-1,1
221 Barnehagelokaler	319	597	-1,9	-1,0	-0,9
Grunnskole	14 041	14 057	-0,1	4,9	7,0
202 Grunnskole	11 445	11 045	2,7	6,7	8,4
215 Skolefritidstilbud	427	365	0,4	0,5	0,6
222 Skolelokaler	1 829	2 403	-3,9	-3,0	-2,7
223 Skoleskyss	341	245	0,6	0,7	0,8

Tallene viser at Risør kommune innenfor både barnehageområdet og grunnskoleområdet bruker mer enn landsgjennomsnittet når vi korrigerer for utgiftsbehov/demografi. Tallene er bedret noe de siste årene, og bør ikke brukes som fasit på korrekt nivå. Utgiftsbehovet tar i liten grad opp behov for tilpasset opplæring/spesialundervisning eller lokal prioritering om skolestruktur.

Det er kommunedirektørens oppfatning av alle kommunens skoler har en rasjonell drift hver for seg, men kommunens synkende barnetall og kommunens skolestruktur gir et samlet handlingsrom hva gjelder prioritering av fremtidige ressurser.

4.9 Investeringsåret

Investeringsåret 2020 har vært preget av igangsettelse av store prosjekter, planlegging og utredning av nye prosjekter, og avslutning av oppstartede prosjekter.

Bystyret vedtok et investeringsbudsjett på ca 59,45 mill for 2020, men i 1 tertial ble det rebudsjettert inn prosjekter vedtatt fra tidligere år, og investeringsbudsjettet vokste til ca 182,9 mill, samt 15 mill i startlånsordningen. Dette fremkommer i Bevilgningsoversikt investering A nedenfor.

Bevilgningsoversikt investering A	Reg.budsjett				
	Regnskap 2020	2020	Avvik	Budsjett 2020	Regnskap 2019
Investeringer i varige driftsmidler	56 306 146	180 212 000	123 905 854	57 440 000	56 131 624
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 694 905	2 000 000	305 095	2 000 000	1 752 358
Utlån av egne midler	700 000	700 000	0	0	0
Sum investeringsutgifter	58 701 051	182 912 000	124 210 949	59 440 000	57 883 982
Kompensasjon for merverdiavgift	-7 613 626	-24 987 000	-17 373 374	-8 870 000	-5 395 933
Tilskudd fra andre	-2 514 040	-33 905 000	-31 390 961	-6 600 000	-8 184 601
Salg av varige driftsmidler	-1 019 944	-2 500 000	-1 480 057	-2 500 000	-9 404 257
Bruk av lån	-60 916 102	-133 820 000	-72 903 898	-39 470 000	-47 920 418
Sum investeringsinntekter	-72 063 711	-195 212 000	-123 148 289	-57 440 000	-70 905 209
Videreutlån	14 278 166	15 000 000	721 834	0	12 940 000
Avdrag på lån til videreutlån	4 723 540	0	-4 723 540	0	4 804 387
Mottatte avdrag på videreutlån	-7 018 463	0	7 018 463	0	-5 461 296
Netto utgifter videreutlån	11 983 243	15 000 000	3 016 757	0	12 283 091
Overføring fra drift	-710 000	0	710 000	0	0
Netto avsetninger/bruk av bundne investeringsfond	3 333 837	0	-3 333 837	0	740 494
Netto avsetninger/bruk av ubundet investeringsfond	-1 244 421	-2 700 000	-1 455 579	-2 000 000	-2 358
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	1 379 416	-2 700 000	-4 079 416	-2 000 000	738 136
Avstemming	0	0	0	0	0

Nok et år ser vi at ambisjonene er høyere enn gjennomføringsevnen da vi ved årets utgang kun har investert for ca 58,7 mill, samt 14,3 mill i utlån av startlån. Det er ikke nødvendigvis gjennomføringsevnen som gir etterslep, men også at vi periodiserer investeringene i for liten grad ut over gjennomføringsperioden. Dette vil kommunedirektøren jobbe for å bli bedre på fremover.

Oversikten viser også at vi finansierte investeringsutgiftene med ca 60,9 mill lån hvorav 14,3 mill til Startlån, ca 1 mill i salg av driftsmidler, og 2,5 mill i tilskudd, i tillegg av mva-kompensasjonen på ca 7,6 mill. Mva-kompensasjonsinntekten følger naturlig av mva-kompensasjonsutgiftene og dermed også investeringskostnaden som tilsier at svikten mot budsjettet er direkte relatert til lavere investeringsutgift.

Tilskudd fra andre viser også en stor svikt, som i hovedsak skyldes at det er budsjettert med 20 mill i tilskudd knyttet til utbyggingen på Frydenborgsenteret i 2020. Prosjektet ferdigstilles høsten-21, og tilskuddet ventes utbetalt i etterkant. Det var budsjettert med tilskudd til kjøp av inngangspartiet i Hollenderhagen som ikke er innvilget ved årets utgang. Det var ventet ca 2 mill i tilskudd, men søknaden fikk avslag. Kommunedirektøren søker fortsatt på dette tilskuddet i 2021, og har fremdeles et håp om å få støtte til dette flotte prosjektet. Tilskuddet knyttet til utbedring av Buvikveien og Hasalen på 2 mill er heller ikke kommet inn i 2020 som budsjettert. Det er ikke avklart videre fremdrift i prosjektet, og det er knyttet usikkerhet til om kommunen vil ha rett på tilskuddet.

Fordelingen av investeringsutgiftene i 2020 på 58,7 mill fremkommer av regnskapets nye Bevilgningsoversikt investering B som vist nedenfor.

Bevilgningsoversikt investering B	Reg.budsjett			
	Regnskap 2020	2020	Avvik	Budsjett 2020
Investeringer i varige driftsmidler	56 306 146	180 212 000	123 905 854	57 440 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 694 905	2 000 000	305 095	2 000 000
Utlån av egne midler	700 000	700 000		0
Sum investeringsutgifter	58 701 051	182 912 000	124 210 949	59 440 000
0503 - Boligfelt Kaldstadheia	25 525	0	-25 525	0
0506 - IKT Skole & Barnehage	0	100 000	100 000	100 000
0523 - Båthavner	800 789	1 000 000	199 211	1 000 000
0618 - Utbedring veier	1 525 373	3 509 000	1 983 627	0
0619 - Nærmiljø, Trafikksikkerhet og Friluftsområder	0	275 000	275 000	400 000
0635 - Egenkapitalinnskudd KLP	1 694 905	2 000 000	305 095	2 000 000
0712 - Utstyr Teknisk drift	0	7 000 000	7 000 000	7 000 000
0913 - Toaletter Ungdomskolen	0	134 000	134 000	0
1043 - Mobil pleie(Håndholdte enheter)	0	224 000	224 000	0
1402 - Utbedring kommunale kaier	0	925 000	925 000	300 000
1407 - Hovedplan Vann & Avløp (INV)	0	7 050 000	7 050 000	7 050 000
1503 - Treningsapparater Urheia, Søndeled og Hope	569 011	250 000	-319 011	0
1504 - Kommunale utleieboliger	58 382	2 200 000	2 141 618	0
1528 - Risør Biovarmeanlegg	174 095	1 000 000	825 905	0
1601 - Tilpasing/utbygging Orrveien	387 753	1 200 000	812 247	0
1602 - Velferdsteknologi/med.utstyr	274 128	1 560 000	1 285 872	500 000
1606 - Bobilparkering Tjenna (INV 22400-332)	272 794	487 000	214 206	0
1607 - Brann og ledelys kom.bygg	51 748	618 000	566 252	0
1608 - Ladestasjon el bil	135 351	1 373 000	1 237 649	540 000
1609 - Oppdatering av Kartgrunnlag	0	300 000	300 000	300 000
1701 - Gangsti og liggekai Buvikveien	288 038	8 160 000	7 871 962	0
1704 - Nye lekeapparater/uteareal barnehager	0	200 000	200 000	100 000
1707 - Hollenderskjæret/ Hagen	1 161 786	0	-1 161 786	0
1708 - Nedgravde renovasjonsløsninger sentrum	0	1 500 000	1 500 000	500 000
1801 - Utbygging Rønningsåsen (INV)	10 047 953	12 107 000	2 059 047	0
1802 - Molo Holmen rehabilitering (INV 22400-360)	1 716 209	1 500 000	-216 209	0
1807 - Industriområdet Hestemyr - 4	3 383 101	4 103 000	719 899	500 000
1808 - Strømforsyning Solsiden	0	300 000	300 000	0
1809 - Ombygning Fargeskrinet kontorer	0	278 000	278 000	0
1810 - Nye vinduer Risør Ungdomsskole	1 249 723	629 000	-620 723	0
1826 - Sanering VA Vestlandsstykket, Lyngveien og Tjenngata	563 611	0	-563 611	0
1831 - Digitalt Bibliotek (INV 24300-370)	283 535	284 000	465	0
1834 - Veilys Hammeråker - Kalveknatten	841 114	900 000	58 886	0
1836 - VA Fie/ Krabbesund	162 662	21 000 000	20 837 338	0
1903 - BTI-Modellen investeringer	0	120 000	120 000	0
1907 - Overvåkningskamera Kjempesteinsmyra	0	391 000	391 000	0
1909 - Utvikling Frydenborgsenteret	20 570 892	57 419 000	36 848 108	0
1910 - Transportmidler Helse og Omsorg	762 000	1 000 000	238 000	0
1911 - Utstyr Frydenborgsenteret	45 986	686 000	640 014	0
1912 - Gatelys langs Solsiden	445 288	381 000	-64 288	150 000
1913 - Garager ved verksted brannstasjonen	609 154	681 000	71 846	0
1917 - Utvikling Ørsmålen Boligprosjekt	170 364	243 000	72 636	0
2001 - Skatepark og nærmiljøanlegg Kjempestien	125 000	125 000	0	0
2004 - Utvikling Alderssenteret Tjenna - omsorgsboliger	1 361 085	35 000 000	33 638 915	35 000 000
2005 - Boliger unge funksjonshemmede	566 361	0	-566 361	0
2009 - Ventilasjon Frydenborgsenteret	2 935 856	0	-2 935 856	0
2014 - Kjøp inngangsparti Hollenderhagen	3 950 000	4 000 000	50 000	4 000 000
2015 - Sanering Konvallveien	155 334	0	-155 334	0
2022 - Lån Lekeslottet barnehage	700 000	700 000		0
2039 - Bossvik VBA - oppgrdering	539 129	0	-539 129	0
2049 - Randvik RA - Rehabilitering VA	91 000	0	-91 000	0
2053 - Barneavlastning Tyriveien	6 019	0	-6 019	0
Sum investeringsutgifter	58 701 054	182 912 000	124 210 946	59 440 000

Flere prosjekter er ferdigstilt gjennom 2020, og blant disse kan nevnes:

- Prosjekt 0523 Båthavner som består av ny flytebrygge utenfor Buene på Solsiden.
- Prosjekt 1503 Treningsapparater i Urheia Søndeled og Hope. Arbeidet i Urheia og på Hope er ferdig, mens Søndeled gjenstår pga uavklart lokasjon. Prosjektet viser en prosjektkostnad på 0,3 mill over budsjett som følge av et det er søkt, og innvilget, tilskuddsmidler som blir utbetalt i 2021, samt at det er mottatt 150.000 i tilskudd fra Kiwanis.
- Prosjekt 1707 og 2014 Hollenderhagen og inngangspartiet til denne ble ferdigstilt og offisielt åpnet til sommeren. Se egen kommentar om prosjektet nedenfor.
- Prosjekt 1802 Molo Holmen ble avsluttet i 2020 med en total kostnad på ca 4,1 mill. Prosjektet var kalkulert til en kostnad på ca 8,9 mill av konsulent, men ved utføring ble det valgt andre løsninger som gjorde prosjektet rimeligere. Det ble overført kun 1,5 mill fra bevilgningen i 2019, mens prosjektavslutningen medførte en kostnad på ca 1,7 mill. Merforbruket på ca 0,21 mill dekkes inn av mindreforbruk på prosjekt 0523 Båthavner.
- Prosjekt 1807 Industriområde Hestemyr er avsluttet med en total kostnad på ca 13,78 mill mot Budsjettet 14 mill. Salgsprosessen er påstartet, og det var budsjettet med salg på 1,5 mill, som ikke er oppnådd ved utgangen av året.
- Prosjekt 1810 Nye vinduer og solskjermning ungdomskolen er ferdigstilt, men ble ca 0,6 mill dyrere enn budsjettet. Merforbruket dekkes opp av mindreforbruk på prosjekt 1910 Transportmidler Omsorg med kr.238.000, Ubrukte midler på Prosjekt 1809 Fargeskrinet kr.278.000, og ubrukte midler på prosjekt 0506 IKT-skole og bhg med kr.100.000,-
- Prosjekt 1831 Digitalt Bibliotek er ferdigstilt og i drift innenfor budsjettrammen.
- Prosjekt 1834 Veilys Hammeråker er ferdigstilt og i dritt innenfor budsjettrammen.
- Prosjekt 1910 Transportmiddel Frydenborgsenteret er anskaffet innenfor budsjettrammen.
- Prosjekt 1913 Garasjer verksted brannstasjon er ferdigstilt innenfor budsjettrammen.

Prosjekter som har hatt oppstart og pågår

- Prosjekt 0712 - utstyr Teknisk drift - Lastebil og Skjærgårdsbåt er bestilt men blir levert i 2021. Bevilgning blir overført ifm tertial 1/21.
- Prosjekt 1801 Boligfelt Rønningsåsen er ferdigstilt og åpnet for salg, men noen kostnader ligger over til 2021.
- Prosjekt 1909 Utvikling Frydenborgsenteret er i full gang med bygging av nye korttidsplasser, hjelpemiddelsentral og parkeringsanlegg. Total budsjettamme for utbyggingen er på bto kr.61,2 mill, og tilskudd fra Husbanken på kr.20 mill. Ved utgangen av 2020 er det påløpt ca kr.27,2 mill inkludert oppgradering av ventilasjonsanlegget i gammelt bygg. Prosjektet er i rute og er forventet ferdigstilt høsten 2021 innenfor budsjettrammen.

Utvikling Frydenborgsenteret		2 019	2 020	SUM
1909	Frydenborgsenteret	3 748 750	20 570 892	24 319 642
2009	Ventilasjon Fryd	0	2 935 856	2 935 856
	Påløpt inv.utgift	3 748 750	23 506 748	27 255 498
	Bto budsjett	55 000 000	57 419 000	
	Tilskudd HB	-20 000 000	-20 000 000	
	Netto budsjett	35 000 000	37 419 000	
	Hjelpemiddelsentr	6 168 000		
	Sum bud nto	41 168 000	37 419 000	

- Prosjekt 2001 Skatepark og nærmiljøanlegg Kjempesteinen er prosjektert i 2020 innenfor budsjettrammen. Prosjektet har ventet oppstart rundt sommer 2021 innenfor en totalt bto budsjettamme på 6,7 mill. Det er budsjettert med kr.2 mill i tilskudd gjennom spillemiddelordningen.

Prosjekter som er under utredning eller i forprosjekt

- Prosjekt 1708 Nedgravde renovasjonsløsninger er fremdeles ikke avklart, og midlene vil bli overført til 2021.
- Prosjekt 2004 Omsorgsboliger Tjennasenteret er forsinket i prosessen, og det er kun påløpt ca 1,3 mill av budsjettet på 35 mill i 2020. Prosjektet har en total bto ramme på 68 mill som finansieres med ca 25,5 mill i tilskudd fra Husbank, og 13,6 mill i mva-kompensasjon. Forventet byggestart i 3 kvartal 2021.
- Prosjekt 1917 Utvikling Ørsmålen er ferdigstilt med grunnundersøkelser av området og rivning av gamle Fjordheim innenfor budsjettammen på 1,42 mill. Videre fremdrift rundt Ørsmålen er uklart ved utgangen av 2020, etter at Risør kommune har brukt ca 5,5 mill på anskaffelse og klargjøring av området.
- Prosjekt 2005 Boliger unge funksjonshemmede har vært i forprosjekt gjennom 2020, og det er påløpt utgifter til konsulenter på ca 0,56 mill. Forprosjektet er budsjettert i 2021 med kr.1,25 mill og hovedprosjektet i 2022 med 22,75 mill. De påløpte utgiftene dekkes av neste års bevilgning. Prosjektet skal selges etter ferdigstillelse til kostpris innenfor 2 mill pr enhet. Det er budsjettert med kr.9 mill i tilskudd fra Husbanken på prosjektet.

Prosjekt Hollenderhagen og inngangsparti i Havnegata 8 ble som nevnt ferdigstilt i 2020. Prosjektet er blitt et flott tilskudd til byen med den flotte hagen, og det pent rehabiliterte inngangspartiet gjennom Havnegata 8 med universell adkomst og offentlige toaletter. Prosjektet har hatt en krevende gjennomføring og kan deles i 3 hoveddeler.

1. Kjøp av Storgata 8 og Hollenderhagen ble gjennomført i 2015 for å etablere en grønn lunge i Risør sentrum. Kostpris på 2,4 mill som er lånefinansiert.

2. Opparbeidelsen av hagen ble utført i perioden 2017-2020, og har vært gjennom flere politiske runder ifht adkomst og evt statlig sikring. Kostnad til opparbeidelsen ble på ca 2,1 mill inkl. mva og er finansiert i sin helhet med tilskuddsmidler. Oversikt over tilskuddene vises i tabell nedenfor.

Tilskudd brukt i prosjektet	Totalt	2 020	Tom 2019
Miljødirektoratet 2017	-840 000		-840 000
AA Fylkeskommune 2019 (del av 750')	-562 500		-562 500
Miljødirektoratet 2019	-256 601		-256 601
Agder Fylkeskommune 2020 (del av 750')	-187 500	-187 500	
Overført fra driftsfond - Universell utforming	-300 000	-300 000	
Overført fra driftsfond - AA Fylkeskommune 2016	-410 000	-410 000	
Sum mottatt og benyttet tilskudd til prosjektet	-2 556 601	-897 500	-1 659 101

Overskytende tilskuddsmidler (ca 462.000) er beregnet på tilrettelegging av universell utforming og offentlige toaletter som ligger i inngangspartiet.

3. Kjøp av inngangsparti til hagen i Havnegata 8 ble gjennomført i 2020 med en kostnad på 3,95 mill fra Sollie Eiendom AS. I kjøpet ligger også en avtale om salg av Storgata 8 til en pris på 824.000. Kommunedirektøren hadde søkt og fått positive signaler på tilskudd til 50% av anskaffelsen. I 2020 fikk kommunen derimot overraskende et avslag på tilskuddet, men det jobbes fremdeles med søknaden inn i 2021.

Prosjektet kan dermed oppsummeres som følger.

Hollenderhagen	Beløp (1000)
Kjøp Storgt.8	2 405
Opparbeidelse hage	2 094
Tilskudd til opparbeidelse	-2 556
Mva-komp	-413
Netto kostnad opparb.	-875
Kjøp Havnegt 8	3 950
Salg storgata 8	-824
Tilskudd inng.parti	-2 000
Netto Havnegt.8	1 126
Sum kostnad totalt	2 656

Det er fremdeles en usikkerhet rundt forventet tilskudd til inngangspartiet, og alternativt må kommunedirektøren skaffe alternativ finansiering til dette i 2021.

Risør kommune følger vedtatt Hovedplan for vann og avløp og i 2020 var det satt av 7 mill til ulike prosjekter innenfor denne. Av disse ble det gjennomført arbeid for ca 1,35 mill, og i tillegg er det brukt ca 4 mill på infrastruktur til Boligfeltet Rønningsåsen, og ca 83.000 til infrastruktur på Hestemyr.

Prosjekter innefor Selvkostområdene	Regnskap	Rev.budsjett	Årsbudsjett
1111 - Vann og avløp til Gjernes	-280 000	0	0
1407 - Hovedplan Vann & Avløp (INV)		7 050 000	7 050 000
1738 - Vann og avløp Sandnes-Trollbergvika (HP VA)	-205 000	0	0
1801 - Utbygging Rønningsåsen (INV)	3 969 130	0	0
1807 - Industriområdet Hestemyr - 4	83 402	0	0
1826 - Sanering VA Vestlandsstykket, Lyngveien og Tjenngata	563 611	0	0
1836 - VA Fie/ Krabbesund	162 392	21 000 000	0
2015 - Sanering Konvallveien	155 334	0	0
2039 - Bossvik VBA - oppgrdering	539 129	0	0
2049 - Randvik RA - Rehabilitering VA	91 000	0	0
Sum totalt 2020	5 078 998	28 050 000	7 050 000

Bystyret vedtok også å videreføre arbeidet med vann og avløp fra Fie til Krabbesund i egen sak i 2020. Prosjektet har en investeringskostnad på 21 mill og er så vidt startet opp. Prosjektet er en videreføring av prosjektet VA Sandnes til Trollbergvika, og gir mulighet for tilkobling til kommunalt nett for mange boliger og fritidsboliger i området. Abonentene vil betale inn et anleggsbidrag til prosjektet etter hvert som prosjektet ferdigstilles og således delfinansiere prosjektet direkte, slik det også er gjort i tidligere prosjekter som VA Gjernes og VA Sandnes-Trollbergvika som vist i tabell over.

Investeringsbudsjettet vedtas samlet på brutto nivå, og ikke på enkeltprosjekt med enkeltfinansiering. Alle inntekter, med unntak av øremerkede tilskudd, er fri inntekter som brukes til finansiering av investeringene. Investeringsregnskapet avsluttes årlig, men er egentlig lite egnet til dette da prosjektene lever fra oppstart til avslutning. Årlig avslutning og finansiering av enkeltprosjekter fremstår derfor som misvisende og lite hensiktsmessig. Ofte kommer tilskudd og salgsinntekter i etterkant av slutføring av prosjektet, og er ikke alltid like lett å forutsi når disse kommer ifht progresjon. Kommunedirektøren følger prosjektene sammen med prosjektlederne, og ved avvik i investeringsutgiftene på enkeltprosjekter vil det informeres om løpende gjennom tertialrapporter eller i enkeltsaker.

Investeringsaktiviteten i kommunen vil som regel gjenspeiles i gjeldsnivået, og med fokus på kommunens gjeld er det viktig å også ha fokus på investeringsaktiviteten. Kommunedirektøren forholder seg til vedtatt handlingsregel for låneopptak til investeringer. Kommunedirektøren lager 4-årige investeringsplaner som legges frem sammen med Handlingsplan og økonomiplan hvert år. I vedtatt investeringsplan for 2021-24 har kommunedirektøren lagt opp til en høy egenkapitalfinansiering på ca 45% som følge av store investeringer innen helse og omsorg som gir gode tilskudd gjennom Husbanken. I investeringsregnskapet for 2020 er egenkapitalfinansieringen ca 21% mot budsjettert 35%. Årsaken til lavere egenkapitalfinansiering ligger i forskyvninger i prosjektene som delvis finansieres av tilskudd. Effekten av disse vil da først komme i investeringsregnskapet for 2021.

4.10 Økonomiske måltall og balansen

Kommunedirektøren har over tid brukt måltall i årsberetningen for å følge utviklingen på viktige indikatorer i kommunen. Med ny kommunelov som trådte i kraft 1/1-20 er krav til måltall nedfelt i loven og således bindende for bystyret å følge opp i budsjett, økonomiplan og årsregnskap.

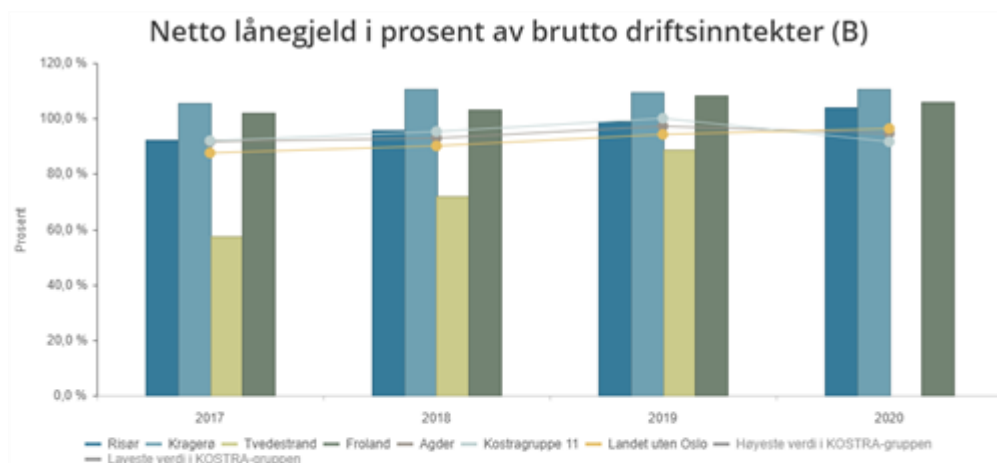
Risør kommune har i økonomiplan for 2021-24 vedtatt å viderefør de målene kommunen tidligere har fulgt, og vil fremover jobbe videre med hvilke andre måltall som kan være nyttige for en god langsiktig økonomiforvaltning.

Utviklingen inkludert 2020 kan vises i tabellen nedenfor.

Nøkkeltall/Indikator	2016	2017	2018	2019	2020	Anbefalt nivå
Netto driftsresultat i % av driftsinntekter	3,23 %	0,16 %	0,24 %	-0,58 %	1,18 %	1,75 %
Netto lånegjeld i % av driftsinntekter	92,69 %	92,40 %	95,97 %	99,08 %	104,06 %	50-60 %
Disp.fond i % av driftsinntektene	6,59 %	9,05 %	9,07 %	9,26 %	11,00 %	5-10 %
Netto finansutg. i % av driftsinntekter	5,12 %	4,67 %	4,67 %	4,81 %	5,05 %	2-3 %
Disp.fond i % av akk. premieavvik	113,31 %	108,94 %	128,62 %	142,30 %	195,49 %	100 %

Måltallene viser etter kommunedirektøren et godt bilde av den økonomiske situasjonen for Risør kommune. Indikatorene skal sees over tid, og ikke nødvendigvis for ett enkelt år, da det fra år til år vil være elementer som kan gi store utslag på flere av resultatene. Det er også viktig å gjøre vurderinger rundt hva "korrekt nivå" for den enkelte kommune skal være ut fra helhetsbildet i økonomien. En kommune kan ha en sunn og god økonomi med et netto driftsresultat som er lavere enn målet på 1,75% som er anbefalt av TBU/KS, om kommunen har solide buffere i disposisjonsfond, eller lav gjeldsbelastning. Risør kommune har ved utgangen av året et disposisjonsfond på ca 70 mill tilsvarende 11% av driftsinntektene, og full dekning for akkumulert premieavvik (195%) og har dermed en solid buffer til å klare perioder med utfordringer uten at det vil påvirke kommunens innbyggere og tjenestebrukere vesentlig.

Gjeldsindikatoren og tilhørende finansutgift er måltallet som bør ha størst fokus i Risør kommune. Gjelden er over 100% av inntektene, og godt over anbefalt nivå. Samtidig kan man se på samme indikator for landet og Kostragruppen som viser at det i det store bildet ikke er mange som klarer å holde et såpass lavt nivå. Gjennomsnittet for landet ligger på 96,3%, mens Kostragruppe 11 ligger på 91,6%. Tallgrunnlaget sier heller ikke noe om hvordan egen kommune ligger i investeringsforløpet ifht andre kommuner, mht utvikling innen spesielt oppvekst (skoler) og helsesektoren (sykehjem) mht fremtidens behov.

	2017	2018	2019	2020
Risør	92,2 %	95,8 %	98,9 %	103,8 %
Kragere	105,5 %	110,8 %	109,3 %	110,6 %
Tvedestrand	57,6 %	72,0 %	88,8 %	
Froland	102,1 %	103,1 %	108,5 %	106,0 %
Agder	91,6 %	92,9 %	97,2 %	94,5 %
Kostragruppe 11	91,9 %	95,2 %	100,0 %	91,6 %
Landet uten Oslo	87,5 %	90,1 %	94,2 %	96,3 %

Netto finansutgifter måles mot driftsinntektene og er selvfølgelig mest påvirket av gjeldsnivået og hvordan låneporteføljen er forvaltet, men også ifht kommunens likviditet og utbytteinntekter.

Dersom utbytteinntektene faller vil netto finansutgift øke, hvilket Risør kommune vil bli utsatt for i de kommende år gjennom forventet redusert utbytteinntekt fra Agder Energi.

Likviditeten i Risør kommuner er god, og gjennomføring av likviditetsanalyser viser at kommunen ligger godt over anbefalte nivåer og har gjort det over tid.

Likviditetsgrader

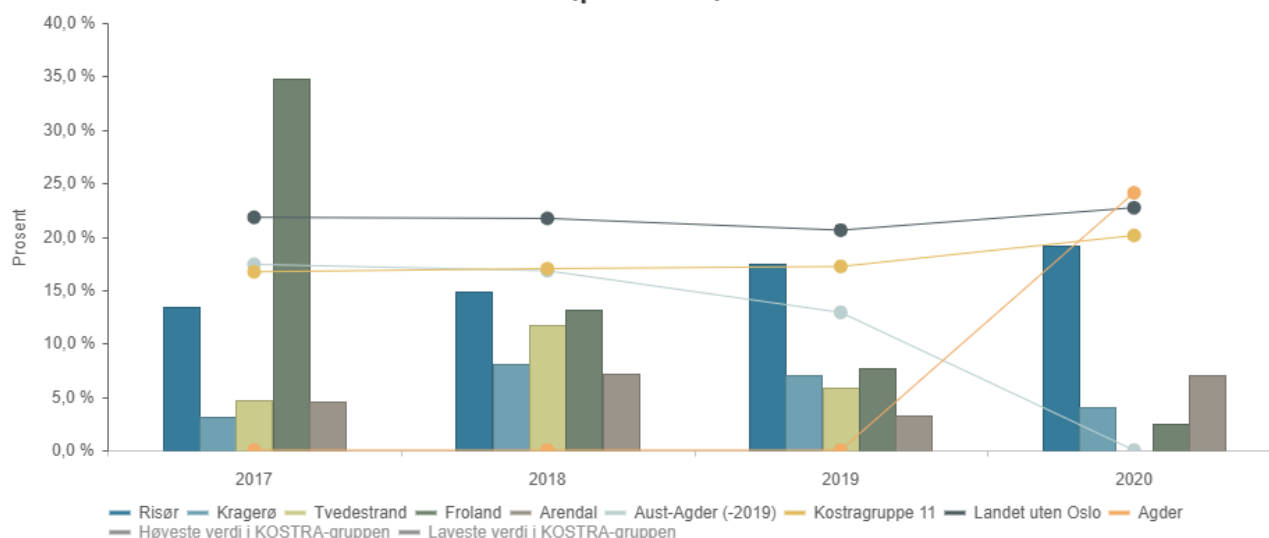
	2020	2019	2018	2017
2. (Krav > 1) ACID TEST	3,14	3,47	2,79	2,67
3 (krav > 0,3) KONTANTGRAD	2,00	1,91	1,22	1,16

Arbeidskapitalen viser forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld og dermed kommunens betalingsevne til å dekke kortsiktige forpliktelser. Kommunens arbeidskapital er styrket med ca 2,5 mill gjennom 2020.

Balanseregnskapet :	31.12.2020	01.01.2020	Endring
2.1 Omløpsmidler	232 076 554	218 895 079	
2.3 Kortsiktig gjeld	-73 846 698	-63 133 128	
Arbeidskapital	158 229 856	155 761 951	2 467 905

Arbeidskapitalen kan også vises i prosent av inntekter som nedenfor.

Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)

	2017	2018	2019	2020
Risør	13,4 %	14,8 %	17,4 %	19,1 %
Kragerø	3,1 %	8,1 %	7,0 %	4,0 %
Tvedestrand	4,7 %	11,7 %	5,9 %	
Froland	34,8 %	13,2 %	7,7 %	2,5 %
Arendal	4,6 %	7,2 %	3,3 %	7,0 %
Aust-Agder (-2019)	17,4 %	16,8 %	12,9 %	
Kostragruppe 11	16,7 %	17,0 %	17,2 %	20,1 %
Landet uten Oslo	21,8 %	21,7 %	20,6 %	22,7 %
Agder				24,1 %

Vi kan også korrigere kommunens likviditet for midler som allerede har en "øremerking" gjennom bundne fond eller låneopptak som nedenfor.

	IB 01/01	UB 31/12	Endring
Kontantbeholdning	120 800 487	147 784 094	26 983 607
Ubrukte lånemidler	34 137 223	27 691 122	-6 446 101
Bundne Fond	31 828 766	34 351 613	2 522 847
Sum	65 965 989	62 042 735	-3 923 254
Kontantbeholdning som ikke er knyttet til ubrukte lånemidler eller bundne fond	54 834 498	85 741 359	30 906 861

Tabellen viser at den "frie likviditeten" er økt med ca 31 mill gjennom året etter at vi har korrigert bank og kontanter for ubrukte lånemidler og midler som står på bundne drift og investeringsfond til særskilte formål.

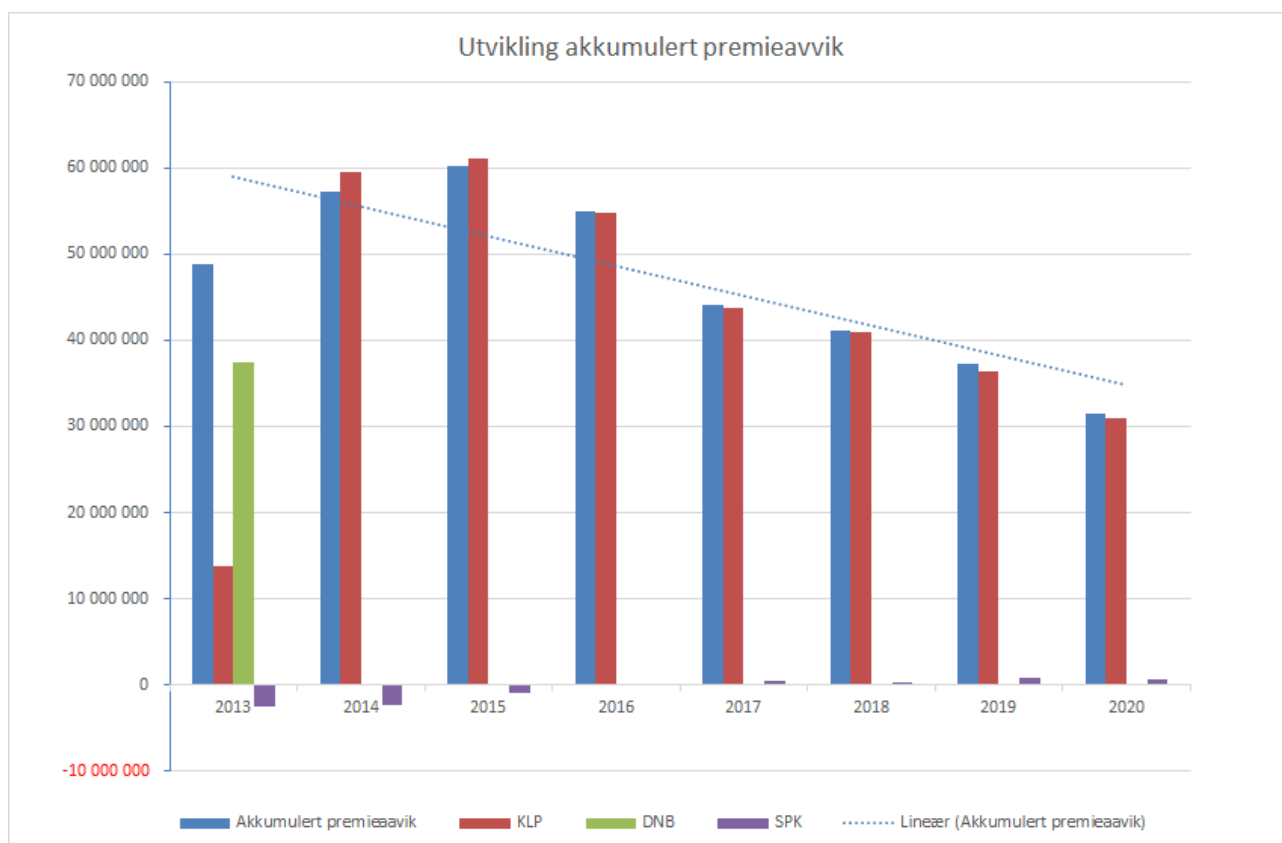
Disposisjonsfondet har de siste årene hatt en positiv utvikling som følge av kommunedirektørens styring og fokus på "skjerming" av sparepengene. Fondet vokser gjennom 2020 med ca 10,2 mill etter at årets mindreforbruk også er tilført disposisjonsfondet.

Fond	IB 1/1	UB 31/12
Disposisjonsfond generelt	10 127 765	25 832 757
Disposisjonsfond arbeidsmiljøtiltak	300 000	300 000
Disposisjonsfond Folkehelse (Sh)	529 436	529 436
Disposisjonsfond Utbytte Agder Energi	3 278 187	3 722 187
Disposisjonsfond Premieavvik pensjon	41 977 348	31 528 167
Disposisjonsfond Elevkantine USK	71 189	71 189
Disposisjonsfond Vedl.hold vei vinter	1 000 000	1 000 000
Disposisjonsfond Svømmehall	3 000 000	3 000 000
Disposisjonsfond Korona	-	1 505 980
Disfond Fiberutbygging og E-18 kryss	-	3 000 000
Sum	60 283 925	70 489 716

Fondet på ca 70,5 mill består nå i realiteten av 38,9 mill i "frie fondsmidler" når vi korrigerer for premieavviksfondet på 31,5 mill. Det er bufferen kommunen har til å håndtere uforutsette endringer i rammebetingelsene uten at tjenestetilbudet og kvaliteten på dette vil forringes vesentlig på kort sikt.

Premieavviksfondet andel av disposisjonsfondet styres av det akkumulerte premieavviket som ligger som en økonomisk forpliktelse for kommunen. Kommunedirektøren har siden 2014 jobbet aktivt med å redusere forpliktelsen, og siden 2015 er forpliktelsen halvert. Utviklingen kan vises som nedenfor, samlet og fordelt på pensjonsselskap.

Kommunens balanse viser utviklingen i eiendeler, gjeld og egenkapital gjennom 2020.

Hovedoversikt balanseregnskapet	01/01 2020	31/12 2020	Endring
Kasse og bankinnskudd	120 800 486	147 784 094	26 983 608
kortsiktige fordringer	55 731 941	48 234 898	-7 497 043
Premieavvik	42 362 652	36 057 562	-6 305 090
Sum omløpsmidler	218 895 081	232 076 555	13 181 474
Pensjonsmidler	786 671 670	846 946 293	60 274 623
Aksjer og andeler	59 712 893	61 407 798	1 694 905
Utlån	79 162 515	87 121 556	7 959 041
Utstyr, maskiner og transportmidler	21 980 200	19 805 525	-2 174 675
Faste eiendommer og anlegg	830 943 380	856 465 326	25 521 946
Sum anleggsmidler	1 778 470 658	1 871 746 499	93 275 840
Sum eiendeler	1 997 365 739	2 103 823 054	106 457 315
Annen kortsiktig gjeld	-63 133 128	-73 846 698	-10 713 570
Sum kortsiktig gjeld	-63 133 126	-73 846 698	-10 713 572
Pensjonsforpliktelser	-888 428 208	-849 538 871	38 889 337
Sertifikatlån	-182 634 650	-179 169 314	3 465 336
Andre lån	-575 429 972	-602 688 342	-27 258 370
Sum langsiktig gjeld	-1 646 492 830	-1 631 396 526	15 096 304
Bundne driftsfond	-21 095 885	-20 284 895	810 990
Ubundne investeringsfond	-23 903 212	-22 658 791	1 244 421
Bundne investeringsfond	-10 732 881	-14 066 718	-3 333 837
Disposisjonsfond	-60 283 925	-70 489 716	-10 205 791
Endring i regnskapsprinsipper	-4 167 307	-4 167 307	0
Overskudd i driftsregnskapet	-2 570 213	0	2 570 213
Kapitalkonto	-164 986 362	-266 912 404	-101 926 042
Sum egenkapital	-287 739 783	-398 579 830	-110 840 047
Sum egenkapital og gjeld	-1 997 365 739	-2 103 823 054	-106 457 315
Ubrukte lånemidler	34 137 223	27 691 122	-6 446 101
Motkonto memoriakonti	-34 137 223	-27 691 122	6 446 101
Sum memoriakonti	0	0	0

Måltallene for kommunen og balansen viser at kommunen har en sunn økonomi og god utvikling, men samtidig at det må holdes et fokus på investeringsaktiviteten med tilhørende gjeldsutvikling i årene fremover for å opprettholde situasjonen.

4.11 Finansforvaltning

Kommunedirektøren forvalter kommunens likviditet og gjeldsportefølje ihht vedtatt finansreglement. Finansreglementet skal hindre kommunene i å ta vesentlig finansiell risiko slik at betalingsforpliktelser og at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

Kommunedirektøren rapporterer til Bystyret gjennom tertialrapportene og årsberetningen, og ved eventuelle avvik skal kommunedirektøren iverksette nødvendige tiltak for å lukke disse.

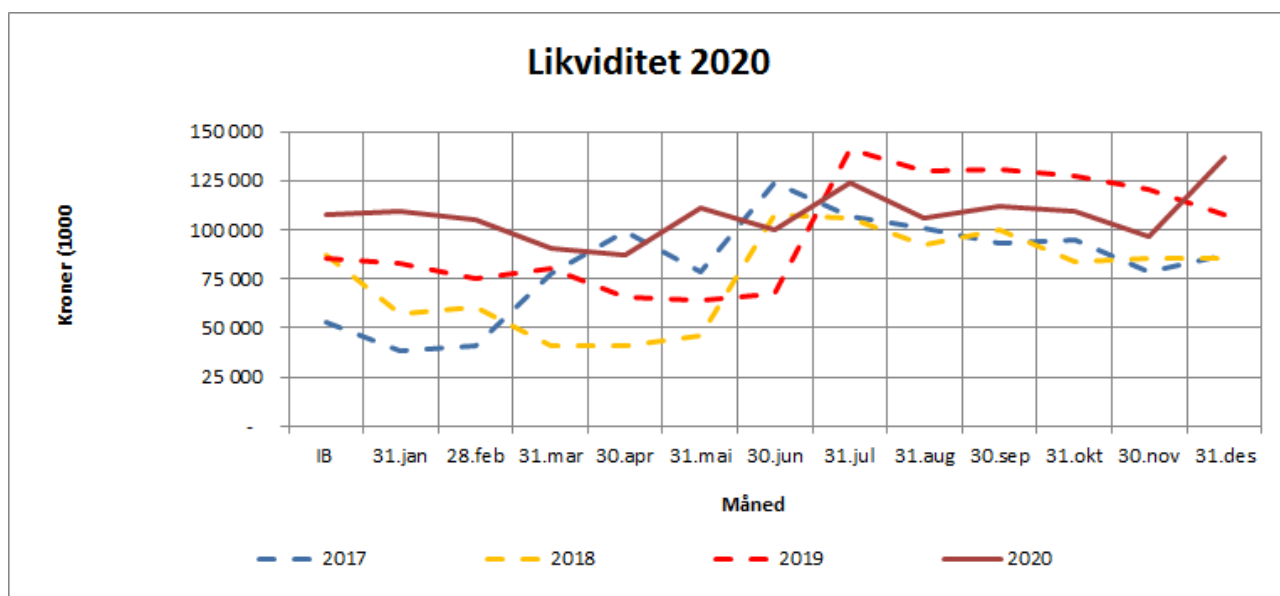
Kommunedirektøren har en forsiktig strategi i sin forvaltning og har ingen avvik fra finansreglementet i 2020, heller.

4.11.1 Likviditet

Kommunedirektøren har fokus på likviditetssituasjonen gjennom året, og har over mange år jobbet målrettet for å sikre en god likviditet.

Som grafen nedenfor viser har likviditeten gjennom 2020 vært stabilt god. Stabiliteten sikres gjennom samsvar mellom løpende inntekter og utgifter, og god oppfølging av kommunens fordringer. Kommunedirektøren styrer låneopptaket til vedtatte investeringer ut fra investeringstakten, og i 2020 ble ikke låneopptaket gjennomført før i desember. Andelen ubrukte lånemidler som ligger i likviditeten ved årsslutt utgjør ca 27,7 mill.

Kommunedirektøren bruker av premiefondet i KLP til delbetaling av pensjonspremien gjennom året. De siste årene er det brukt ca 12 mill årlig, mens det i 2020 ble brukt ca 8 mill. Dette har en vesentlig innvirkning likviditeten over tid. Kommunen har en likviditetsreserve i KLP som tilsvarer ca 16,5 mill ved utgangen av 2020, og fondet vil bli tillagt drøye 32 mill ila 2021, men kan kun brukes til å betale pensjonspremie i KLP.

Kommunen har Sparebanken Sør som hovedbankforbindelse, og har majoriteten av innskuddene der. I tillegg har kommunen noen konti i DnB og Nordea av praktiske årsaker.

Tabellen nedenfor viser fordelingen av kommunens bankinnskudd gjennom året, samt avkastning på disse midlene.

Rapportering for likvide midler i Risør Kommune										
Alle tall i hele tusen kr										
		IB 1/1		Tertial 1		Tertial 2		UB 31/12		
Innskudd (1000)		Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	
Hovedbank	Spb.Sør	91 426	85 %	67 618	78 %	82 248	77,7 %	111 908	82 %	
Andre banker	DnB	15 717	15 %	17 277	20 %	21 604	20,4 %	24 542	18 %	
	Nordea	783	1 %	1 868	2 %	2 016	1,9 %	522	0 %	
Sum		kr 107 926	100 %	kr 86 763	100 %	kr 105 868	100 %	kr 136 972	100 %	
Gj.snitt likviditet										
ultimo periode (1000)				kr 99 873		kr 104 527		kr 107 294		
Påløpt/bokført avkastning										
ultimo periode				kr 632 0,63 %		kr 905 0,87 %		kr 1 166 1,09 %		
Referanseavkastning NBR 3mnd			0,00 %		0,50 %		0,23 %		0,50 %	
NBR 3 mnd omregnet (360/dgr)					0,17 %		0,15 %		0,50 %	
Bunde likvider										
Finansinst.				Betingelser %		Beløp bundet tkr.		Avkastn.tkr./%		
Avtale nr.1		Spb.sør		Nibor+0,55 pkt		12 437		154 1,24 %		
Avtale nr.2										
Sum						12 437		154		

Tabellen viser at til tross for at Norges Bank satt styringsrenten til 0, så har kommunen klart en avkastning på bankinnskuddene på ca 1,1%. Referanseavkastningen, 3 måneders NIBOR ved årsslutt var på 0,5%.

Kommunen har ingen plasseringer som binder opp likviditet, utover pålagt avsatte skattetrekkmidler gjennom året eller ved årsslutt.

4.11.2 Gjeldsporteføljen

Som nevnt i tidligere har kommunen en vesentlig andel gjeld som skal betjenes over driftsbudsjettet. Gjeldsporteføljen forvaltes ihht vedtatt finansreglement, og det har ikke vært noen avvik fra dette i 2020.

Tabellen nedenfor viser oversikten over kommunens låneportefølje, med unntak av lån til videreformidling gjennom Startlånsordningen som holdes utenfor. Oversikten viser at kommunen hadde betalt 1,23 mill forlite avdrag i ihht regler om minimumsavdrag. Disse er avsatt som kortsiktig gjeld ved årsslutt, og innbetales primo 2021.

Lånegiver	Type lån	Lån IB	Tertial 1	Tertial 2	Lån 31/12	Utløpstidspkt
Nordea	Sertifikat	100 000	100 000	100 000	100 000	nov. 22
Nordea	Sertifikat	31 632	31 277	30 567	30 210	des. 22
Nordea	Sertifikat	51 002	50 491	49 980	48 958	sep. 21
Kommunalbanken	Serielån - NBR	83 552	82 408	81 262	78 974	sep. 39
Kommunalbanken	Serielån - Pt	135 013	133 304	131 595	128 177	feb. 38
Kommunalbanken	Serielån -NBR	50 917	49 833	49 291	48 749	mai. 43
Kommunalbanken	Serielån -NBR	47 200	46 708	45 725	45 233	nov. 43
Kommunalbanken	Serielån -NBR	61 537	61 016	60 495	59 452	jul. 49
Kommunalbanken	Serielån -NBR	0	0	0	39 470	des. 50
KLP-kommunekreditt	Serielån - Pt	6 310	5 777	5 777	5 244	sep. 33
KLP-kommunekreditt	Serielån -NBR	21 458	21 250	21 042	20 624	sep. 45
KLP-kommunekreditt	Serielån - fastrente	43 212	42 426	42 426	41 641	mar. 24
KLP-kommunekreditt	Serielån - fastrente	37 807	37 561	37 315	36 825	jun. 25
Husbanken	Serielån - Pt	1 188	1 188	1 147	1 109	mai. 32
Husbanken	Serielån - fastrente	1 182	1 034	886	886	aug. 23
Husbanken	Serielån - fastrente	151	140	129	129	aug. 26
Minimumavdrag		0	0	0	1 228	
Sum langsiktig Gjeld		672 161	664 413	657 637	684 453	

Rentebytteavtaler	Avtalebetingelser	Avtalebeløp	Utløpstidspkt
Nordea Swap 1	Fast til flytende 1,63	92 500	nov.28
Nordea Swap 2	Fast til flytende 1,49	31 276	des.22
Nordea Swap 3	Fast til flytende 3,47	42 015	mar.21
Nordea Swap 4	Fast til flytende 2,21	50 070	sep.21
Nordea Swap 5	Fast til flytende 1,57	50 000	mar.25
Sum rentebytteavtaler		265 861	
Vekting Flytende/fast inkl.rentebytteavtaler			
Fast	kr 345 342	50,46 %	
Flytende	kr 339 111	49,54 %	
Antall løpende enkeltlån	16 stk		
Største enkeltlån	kr 128 177	18,73 %	
Gjennomsnittrente		2,00 %	
Rentesårbarhet +1%	kr 3 391		* Dersom rente går opp 1% øker rentebelastningen årlig

Tabellen viser at kommunen har 16 enkeltlån ved utgangen av året, fordelt over 4 ulike, solide finansieringsinstitusjoner. Gjennomsnittlig rente i porteføljen ble på ca 2 %, og rentesårbarheten ca 3,4 mill som viser årlig merkostnad på finanskostnadene dersom renten steg med 1%. Kommunedirektøren har en forsiktig forvaltning av låneporteføljen som følge av det høye gjeldsnivået, sett i forhold til driftsinntekter. Ved utgangen av 2020 var 50,46% av porteføljen sikret gjennom fastrentelån eller langsiktige rentebytteavtaler. Ved utgangen av 2020 har kommunen 5 aktive rentebytteavtaler, som "byter" flytende renter mot faste renter, og dermed sikrer en forutsigbar finanskostnad.

I tillegg til den ordinære gjeldsforvaltningen som tilstreber å skjerme kommunens driftsutgifter fra store svingninger som følge av renteendringer i markedet, har kommunen andre "sikringsordninger" som bidrar til ytterligere sikkerhet for disse. Alle investeringer som foretas innenfor selvkostområdene vann- og avløpsområdet (VAR) sikres gjennom en kalkulatorisk rente som kompenseres den ordinære kommunale driften, og investeringer foretatt innenfor Husbankens ordninger knyttet til kirkebygg, skoleanlegg og sykehjemsplasser gir rentekompensasjon.

Tryggheten ved høy sikringsgrad har en "forsikringspremie" som kommer til uttrykk i perioder hvor de flytende rentene er lave. I 2020 har de flytende rentene vært rekordlave ettersom Norges Bank satt styringsrenten til 0% ifm koronapandemien. Dersom kommunen hadde vært 100% eksponert med flytende renter ville gjennomsnittlig rentenivå lagt på ca 1,1%, og kommunens rentekostnader redusert med ca 6 mill. Dette er en premie kommunedirektøren er villig til å betale for å sikre kommunen mot andre år hvor rentene svinger andre veien.

5 Sektorenes årsmeldinger

Driftsåret 2020 vil gjennom hele organisasjonen bli husket som et spesielt år som følge av koronapandemien som har berørt kommunen som leverandør av lokalsamfunnets viktigste tjenester.

Kommunedirektøren startet året med et krevende budsjett, med mange tiltak som involverte store deler av organisasjonen. Kommunalsjefene, som skal sette tiltakene ut i driftsenheten, kom godt i gang, men "fikk et skudd for baugen" medio mars og fokuset ble flyttet over til smittevern og opprettholdelse av de grunnleggende tjenestefunksjonene.

Som vist i kapittel 5 ble det økonomiske året bedre enn forventet samlet sett, og tabellen nedenfor viser de ulike sektorenes økonomiske resultat mot budsjett 2020 og regnskap 2019.

Bevilgningsoversikt drift B	Reg.budsjett				
	Regnskap 2020	2020	Avvik	Budsjett 2020	Regnskap 2019
100 Risør kommune totalt					
Driftsinntekter	-150 798 079	-142 504 000	8 294 079	-143 004 000	-223 553 971
Driftsutgifter	601 122 028	595 277 587	-5 844 441	582 658 587	634 379 578
Netto drift	450 323 948	452 773 587	2 449 639	439 654 587	410 825 607
200 Sektor Rådmann og stab					
Driftsinntekter	-2 529 430	-1 557 000	972 430	-2 060 000	-5 837 143
Driftsutgifter	39 472 433	36 639 771	-2 832 662	37 745 269	48 332 191
Netto drift	36 943 003	35 082 771	-1 860 232	35 685 269	42 495 048
300 Sektor Samfunnsutvikling					
Driftsinntekter	-68 964 479	-62 893 000	6 071 479	-62 868 000	-75 240 512
Driftsutgifter	142 091 108	148 019 761	5 928 653	141 010 011	121 136 159
Netto drift	73 126 629	85 126 761	12 000 132	78 142 011	45 895 647
400 Sektor Helse og omsorg					
Driftsinntekter	-46 536 218	-51 627 000	-5 090 782	-51 049 000	-55 880 034
Driftsutgifter	248 475 276	242 875 734	-5 599 542	235 783 986	265 474 536
Netto drift	201 939 058	191 248 734	-10 690 324	184 734 986	209 594 502
500 Sektor Oppvekst					
Driftsinntekter	-32 761 965	-26 427 000	6 334 965	-27 027 000	-86 592 683
Driftsutgifter	173 648 619	165 444 321	-8 204 298	163 925 321	206 911 081
Netto drift	140 886 654	139 017 321	-1 869 333	136 898 321	120 318 398
50300 Felles avsetninger lønn og pensjon					
Driftsinntekter	-5 987	0	5 987	0	-3 599
Driftsutgifter	-2 565 425	2 298 000	4 863 425	4 194 000	-7 474 389
Netto drift	-2 571 412	2 298 000	4 869 412	4 194 000	-7 477 988

Kommunedirektøren har fra 2020 lagt tidligere årsmeldinger fra sektorene inn i årsberetningen, og i de følgende kapitler redegjør kommunalsjefene for driftsåret 2020 for sine respektive sektorer med fokus på måloppnåelse mot årsplan, tjenesteleveransen og kvalitet.

5.1 Sektor Rådmann og stab

Kommunedirektør og stab omfatter kommunedirektør, politisk sekretariat, seniorrådgiver, stab økonomi (budsjett, regnskap, innfordring og lønn) og stab organisasjonsutvikling (HR, informasjonstjenesten, dokumentcenter).

I tilbakeblikket på 2020 får vi først øye på Covid19- pandemien. Som de tre andre sektorene i kommunen, ble også denne sektoren sterkt preget av dette i 2020. Direkte bl.a. ved at kriseledelsen er etablert mer eller mindre sammenhengende fra 12. mars med bl.a. ukentlige møter for avklaringer og oppdateringer.

Politisk sekretariat

I 2020 ble det skifte i stillingen knyttet til politisk sekretariat da tidligere medarbeider gikk av med pensjon. Det ble samtidig foretatt nedbemanninger i staben som bl.a. resulterte i overføring av oppgaver til politisk sekretariat (bla. skjenke- og serveringssaker).

Politisk sekretariat har i 2020 utarbeidet et nytt system for oppfølging av politiske saker og bestillinger.

Politiske møter har av smittevern hensyn stort sett blitt avholdt digitalt. Dette har gått bra, men formen har sine klare utfordringer.

Stab økonomi

Stabil bemanning i 2020. Mye arbeid med implementering og bruk av nytt ERP-system (økonomi, regnskap, HR og lønn)-personal. Vi har også tatt i bruk plan- og dokumentssystem Stratsys (som bl.a. denne årsberetningen er utarbeidet i). Vi ser etter hvert klare effekter av de nye systemene.

Stab økonomi er liten med tanke på oppgavene som staben har ansvar for. Dette er et område som kommunedirektøren ønsker å styrke når økonomien tillater det.

Stab organisasjonsutvikling

Staben ble i 2020 redusert med to årsverk (tiltak Balanse24). Dette var en planlagt innsparing (gevinstrealisering) knyttet til innføring av nye ikt-systemer. Nedbemanningen ble gjennomført i forbindelse med at fem personer sluttet i sine stillinger og disse ble erstattet av tre (organisasjonssjef, arkivleder og rådgiver politisk sekretariat). Erfaringen er så langt at vi trenger styrking av HR-funksjonen, og vi vil i 2021 ansette en ny HR-rådgiver her. Innsparingskravet holdes oppe ved at vi ikke ansetter i andre stillinger når disse blir ledige.

Også stab organisasjonsutvikling har hatt stort fokus på implementering og utrulling av nye systemer, herunder ERP, sak og arkiv, nye hjemmesider, system for samhandling (Teams) etc.

Nedbemannings- og endringsprosessen i habiliteringstjenesten har stått sentralt i stab organisasjonsutviklings arbeid i siste del av 2020.

5.2 Sektor Samfunnsutvikling

Også sektor for samfunnsutvikling har vært preget av koronapandemien i 2020. Sektoren representerer et bredt sammensatt tjenesteområde, og noen enheter innenfor området har vært mer preget av pandemien enn andre.

Kulturenheten er innledningsvis nevnt av Kommunedirektøren også, og er en av enhetene innen samfunnsområdet som har driftet med store begrensninger, som følge av pandemien. 12. mars 2020 stengte store deler av samfunnet ned og det gjaldt også kulturarrangementer, barn- og idrettsaktiviteter. Våren 2020 var preget av lite forutsigbarhet, og det ble krevende å planlegge og gjennomføre ulike kulturaktiviteter, både i offentlig og privat regi. Fra nasjonale hold ble det etablert stimuleringsordninger og kompensasjonsordninger slik at frivillige lag- og foreninger og andre kulturaktører skulle forsøke å holde aktiviteten oppe. For Risør kommune sin del ble Kulturnatt 2020 avlyst, sammen med mange andre arrangementer ved Risørhuset og vår kommunale kino tapte billettinntekter hver dag.

Næringslivet i Risør har til dels levd med den samme uforutsigbarheten som kultursektoren, med store variasjoner fra bransje til bransje. For å imøtekomme bedrifter som ble rammet av pandemien, ble det vedtatt å etablere et fond på 5 millioner kroner som lokale bedrifter kunne søke tilskudd fra. Dette var midler som ble bevilget fra det kommunale disposisjonsfondet og som kom i tillegg til nasjonale tilskudd via det regionale næringsfondet.

Det regionale næringsfondet har behandlet 77 tilskudds saker i 2020. Dette er en økning fra 51 saker i 2019.

Besøksnæringene fikk nye utfordringer i tilknytning til pandemien, som i stor grad gikk på å innføre strenge smittevernregler. Samtidig opplevde denne delen av næringslivet i Risør en sommer med svært mange gjester, i og med at nordmenn var "tvunget" til å feriere utelukkende i eget land sommeren 2020. Hoteller og campingplasser var fulle og det var besøksrekord i gjestehavna og på bobilparkeringen. Denne positive effekten er vi forberedt på at vil fortsette i 2021.

Hestemyr industriområde ble ferdigstilt med ca 30 mål næringsareal i 2020, etter at kommunen hadde investert mer enn 13 mill kr. I forbindelse med utbygging av nye E-18 og nytt Risørkryss, begynte kommunen arbeidet med å se på mulighetene for å etablere et nytt næringsområde i dette område.

NAV har vært en sentral aktør i året som har gått, med god oversikt over utviklingen i arbeidsmarkedet mht til permitterte og arbeidsledige som følge av pandemien. Det har vært et særs krevende år med en arbeidsledighet som eksploderte i mars, men statlige støtteordninger har bidratt til at kostnadene til økonomisk sosialhjelp ikke har økt grunnet koronasituasjonen. Det var heller ingen markant økning av gjeldssaker i 2020.

I 2020 vedtok bystyret at vårt lokale NAV kontor ikke skulle inngå i vertskommunemodellen sammen med de øvrige NAV kontorene øst i Agder, men bestå som et selvstendig NAV kontor. Fra mai 2020 ble EBOI lagt ned og flyktningetjenesten ble organisatorisk lagt til NAV kontoret.

Enhet for eiendom og tekniske tjenester er muligens den enheten, innen samfunnsområdet, som i størst mulig grad har kunnet opprettholde planlagt aktivitet og gjennomføre prosjekter i tråd med vedtatt HP / ØP og budsjett. Enheten har hatt noe reduksjon knyttet til bemanning, som en følge av naturlig avgang og ønske om reduserte stillinger. Samtidig har enheten hatt gode erfaringer med lærlinger og andre medarbeidere på utplassering. I 2021 er det nødvendig å gjennomføre en behovsanalyse og gjøre en kartlegging for å finne et godt og bærekraftig nivå på bemanningen i tiden som kommer.

Enhet for plan og byggesak har flere byggesøknader og plansaker enn tidligere. Her kan det virke

som at dette også er en konsekvens av koronapandemien, og at folk fremfor å reise, investerer tid og penger på utvikling av hytter og hus. En økt mengde saker, og kompliserte saker, kombinert med et relativt høyt sykefravær i enheten, gjør at arbeidspresset her har økt. Flere saksbehandlere i enheten er også involvert i større planprosesser som Sentrumsplanen og arbeidet med E18 og fv 416. Enhetsleder har i tillegg brukt mye tid som prosjektleder for kommunens Miljøfyrtårnarbeid.

Kompetanseutvikling

Når det gjelder kompetanseutvikling innenfor de ulike enhetene innen samfunnsområdet, så har det vært krevende både å budsjettere midler og gjennomføre kurs innledningsvis i 2020.

Budsjettprosessen inn mot 2020 var preget av innstramming og effektivitetskrav. En positiv erfaring fra koronatiden, er at vi ser mulighetene for å delta på kurs og konferanser uten at det koster mye tid eller penger og sånn sett er mulighetene for kompetanseutvikling blitt mer tilgjengelig.

Regionale samarbeid og møtevirkosomhet.

Det virker som at et stort flertall av de ansatte innen samfunnsområdet er positive til at stort sett alle regionale møter og konferanser nå avholdes digitalt. Det sparer både reisetid og klima og er absolutt en arbeidsform som vi ønsker å videreføre også etter pandemien.

5.3 Sektor Helse og omsorg

2020 har på alle måter vært et spesielt og svært krevende år for helse og omsorgssektoren. Pandemien har satt organisasjonen på prøver den ikke har vært utsatt for tidligere. Slik kommunalsjefen vurderer det har vi så langt taklet det på en tilfredsstillende måte.

Det har nok gått på bekostning av noe. Saksbehandlingstid, rapporteringer, medarbeidersamtaler, personalsamlinger m.m. har til en viss grad blitt skadelidende. Samtidig har vi fått ny kunnskap og gjort oss nye erfaringer som vi som organisasjon vil dra veksler på. Ny kunnskap, endringserfaring, innbyggerdialog m.m. nevnes i denne sammenheng.

Det har parallelt vært jobbet med nedbemanning/omstilling i habiliteringstjenesten og dette er et arbeid som fortsetter inn i 2021.

Leve hele livet reformen ble skjøvet på i 2020 samtidig som vi er trygge på at kommunen er på sporet her etter møter med og tilbakemeldinger fra Statsforvalteren. Intensjonen med reformen er et aldersvennlig samfunn og at innbyggerne skal være en ressurs i eget liv og for andre. To sentrale og store tiltak nevnes spesielt i denne sammenheng; utvidelse av Frydenborgsenteret og tilrettelegging for nye omsorgsboliger på Tjenna. Styrking av fagteamene i hjemmetjenesten er også et tiltak i så henseende.

Styrking og utvikling av helsestasjonen er igangsatt og for 2021 er det søkt nye midler til dette arbeidet.

Kommunepsykolog er omsider på plass og det har så langt vært en tiltrengt og svært nyttig ressurs.

Digitalisering og ny teknologi preger tjenestene i større grad og er et viktig bidrag både for kvalitet og rasjonalitet. Her nevnes velferdsteknologi, digitalisering av arbeidsprosesser og ny og bedre innbyggerdialog. Pandemien har tvunget fram digitale løsninger for logistikk og innbyggerdialog som vi ikke hadde klart oss foruten.

Forprosjektet "Boliger unge funksjonshemmede" har vært i forprosjekt og gitt oss læring som nok vil vise seg positivt for videre utvikling av tjenestene og ikke minst samhandling med pårørende og brukere.

Utvikling av Frydenborgsenteret med 12 nye korttidsplasser, hjelpemiddellager og parkeringsanlegg er påbegynt og vil stå ferdig sommeren 2021. Ser veldig bra ut så langt.

Tjennasenteret har tatt noe lenger tid å planlegge, men er nå landet og oppstart her blir august 2021. Kafeen på Tjennasenteret er midlertidig stengt i påvente av ombyggingen og målsettingen er gjenåpning med frivillige/andre som drivere av kafeen.

Helselederforum Østre Agder skal fremme samhandling, utviklingsarbeid og kompetansesamarbeid innenfor fagfeltet helse, omsorg og levekår mellom kommunene i Østre Agder og sykehuset. Hovedmålet er et sammenhengende tjenestetilbud som kjennetegnes av høy kvalitet, pasientsikkerhet, nærhet til pasienten, kompetente medarbeidere og effektivitet. Forumets månedlige møter har i store deler av 2020 foregått digitalt.

"Nytt blikk på Agder" er en ny regional satsning på Agder hvor vi tar med vårt lokale arbeid videre i en erfaringsutveksling og prosessorientert satsning på heltid sammen med en rekke andre kommuner på Agder og KS. Også dette arbeidet har for 2020 stort sett foregått digitalt.

Saksbehandlingen har fram til nå foregått ute i den enkelte enhet. Vi ser et tydelig behov for å samkjøre og profesjonalisere dette området og i løpet av året er denne tjenesten samlet til et team.

Legesituasjonen har vært stabil i 2020. En av fastlegene ved Solsiden legekontor ble pensjonist, men her kom ny lege på plass. Kontoret på Søndeled har vært fast bemannet, men er fortsatt sårbar

med hensyn til bemanning, sykdom, ferie, IKT-løsninger m.m. Ferieavviklingen blir mer utfordrende for hvert år så vi må tenke alternativt framover.

Eldrerådet og rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne har månedlige møter og samarbeidet og engasjementet oppleves som konstruktivt og godt. Frydenborgsenteret har fått sin brukerrepresentant fra eldrerådet.

2020 var som nevnt innledningsvis krevende, også økonomisk. Hovedårsaken er tapte inntekter på ressurskrevende brukere og oppholdsbetaling på sykehjemmet. Det første er en trend vi har sett over år, mens det andre muligens kan sies å være knyttet til pandemien og besøksrestriksjonene. Se for øvrig økonomisjefens vurderinger.

Verdidokumentet ligger i bunn for mye av sektorens virksomhet. Det være seg i ansettelsesprosesser, den utfordrende samtalen, hvordan vi fremstår som ansatte i Risør kommune og overfor samarbeidspartnere. Dokumentet er sentralt i samlinger med alle ansatte. Det er gjennomført medarbeiderundersøkelser med gjennomgående bra svar. Det er startet et arbeid med oppfølging av denne, men som med mye annet blir det skjøvet på i tid grunnet pandemien.

Helse og omsorg har inne syv lærlinger til enhver tid. Dette virker å være et riktig nivå. Ulike praksisordninger/språkpraksis bl.a. i samarbeid med videregående skole er også et ansvar sektoren tar, men som kan være krevende å følge opp på en tilfredsstillende måte. Samarbeidsprosjekt med VIRK for kvalifisering til helsefag har pr. d.d. inne seks personer. "Menn i helse" er et samarbeid med NAV og har vært svært positivt for de det gjelder og for sektoren generelt. Tre personer er inne i lærlingeløpet fra Menn i helse-programmet.

I tillegg har sektoren inne vernepleier- og sykepleierstudenter etter avtaler med universitet og høyskole. Dette er et svært sentralt område å prioritere for kommunen i årene framover da behovet for høyere kompetanse øker med bakgrunn bl.a. i samhandlingsreformen og oppgaveforskyvninger mellom sykehus og kommune.

5.4 Sektor Oppvekst

12. mars 2020, med stenging av viktige institusjoner og virksomheter i Norge, har også preget oppvekstsektoren i Risør i stor grad. Skolene var i ferd med å forberede arbeidet med ny læreplan og barnehagene forberedte våren og nytt opptak for barnehageåret. Det ble tidlig i pandemien slått fast at vi ikke kunne ha helt stengte skoler og barnehager. Stengingen gikk for mye ut over sårbare barn og det kom raskt på plass tilbud til mange barn og unge, sammen med tilbud til barn med foresatte i samfunnskritiske stillinger. Risør kommune fikk kartlagt behov og kunne rigge skoler og barnehager for noen barn/elever. Den digitale kompetansen ble satt på prøve, sammen med det man trengte av utstyr for å kunne tilfredsstille de kravene som kom etterhvert. Den digitale kompetansen ble hevet raskere enn mengden utstyr man trengte for å ha en optimal undervisning i hjemmet. Det kom etterhvert noe midler fra staten for å kunne dekke innkjøp av pc'er mm. Risør kommune har siden høsten 2020 hatt skoler og barnehager på gult nivå etter trafikklysmodellen. Smittevernet på gult nivå har vært utfordrende å overholde, men med gode rutiner og kunnskap er dette løst ved de ulike tjenestene på en god måte.

Barnehagene i Risør arbeidet aktivt med tidlig satsing på utvikling av sosial kompetanse. Det ble utprøvet nye rutiner for overgang barnehage/skole og BTI-verktøyet stafettlogg ble tatt i bruk for flere barn. Med erfaringer og evaluering av arbeidet vil overgangsrutiner fortsette inn i 2021 og også utprøves i andre overganger. Alle barnehagene i Risør oppfylte både pedagognormen og bemanningsnormen i 2020.

Planlegging og oppstart av fagfornyelsen i grunnskolen fikk en annerledes start og ble i stor grad utsatt til høsten 2020. Digitale kompetansepakker fra Utdanningsdirektoratet sammen med digitale forelesninger og nettverksarbeid fra UIA fungerte ikke optimalt, men man kom i gang og lærere har brukt det meste av sin felles tid til arbeidet med fagfornyelsen, godt hjulpet av utviklingsveileder i regi av Østre Agder Oppvekstforum. I 2020 ble både muntlige og skriftlige eksamener for 10. klasse avlyst, slik at det kun var deres standpunkt karakterer som la grunnlaget for grunnskolepoengene.

Skoleresultatene viser at de fleste elevene oppnår resultater på de laveste mestringsnivåene og for få elever på høyeste mestringsnivå. Barneskolene hadde fokus på lesing og leseferdigheter gjennom blant annet økt satsing på skolebibliotekene og egne planfestede leseuker, og ungdomsskolen hadde kurs i lesestrategier. Kommunens flerårige realfagssatsing ser ut til å ha bidratt til at andelen elever på øverste mestringsnivå i regning har økt de senere årene.

Vi har god kvalitet i det helhetlige arbeidet i klasserommet og skolene arbeider godt med å ivareta den enkelte elev. Elevundersøkelsen fra høsten 2020 viser imidlertid at elevene i for liten grad opplever at de har medbestemmelse for egen læring, temaet skal prioriteres framover som en del av Fagfornyelsen.

Skolene har gode planer for ivaretagelse av et godt skolemiljø, og disse brukes aktivt. Resultatene for 7. trinn viser at 9,5 % av elevene opplever mobbing, og Risørskolen vil kontinuerlig jobbe for å utvikle praksis som forebygger og griper raskt inn ved tilfeller av mobbing.

Voksenopplæringen i Risør kommune (VIRK) hadde i 2020 i snitt rundt 100 elever, tallet varierte i løpet av året. Det har vært krevende å legge til rette for alles behov for undervisning, både i forhold til smittevern, men også i forhold til svært ulike forutsetninger i kunnskap og evne til læring. I 2020 gikk ca halvparten av elvene på introduksjonsprogrammet over i videreutdanning eller i arbeid, dessverre en lavere andel enn tidligere år. De siste årene har flere med mindre skole fra hjemlandet valgt å søke seg inn på grunnskole og dette gjenspeiles i resultatutviklingen og gjennomstrømming i grunnskolen.

Pedagogisk Psykologisk tjeneste (PPT) hjelper med utredning, råd og veiledning i både individ- og systemsaker i skole og barnehage. Antallet henvisninger til PPT fra skoler ser ut til å øke, mens

ulike tverrfaglige tiltak i skole og barnehage har til hensikt å senke. I Risør var det per 1. oktober 2020 mer enn 10 % av elevene i grunnskolen som mottok spesialundervisning, snittet i Agder var 7,35 %.

I 2020 økte PPT vektleggingen av systemsaker, for å best mulig å møte det enkelte barns/elevs behov i den ordinære undervisningen eller i gruppen. Dette vil få enda større fokus framover, i forbindelse med Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis i barnehage og skole (2021-25).

BTI (Bedre Tverrfaglig Innsats) var i 2020 inne i sitt fjerde prosjektår. Implementering av kultur og kompetanse på samhandling, forståelse for hva tverrfaglighet i laget rundt barnet kan gi av gevinster i det lange løp, er et kontinuerlig arbeid. Det er utarbeidet handlingsveiledere for ulike tjenester og i 2020 ble en utprøving av digital stafettlogg iverksatt.

Risør kommune fikk i 2020 statlig tilskudd som gav oss mulighet til å sette inn en ekstra ressurs, en «ungdomslos», når en ungdom har behov for ekstra oppfølging. Ungdomslosene skal hjelpe og motivere ungdom til å få en positiv utvikling på områder de sliter, og til å komme i kontakt med tjenester som kan gi videre hjelp når det er behov for det.

Oppvekstsektoren må satse på kompetanse. Vi må sikre at lærere oppfyller faglige krav som settes fra og med 2025. Risør kommune har til enhver tid ca 10 - 15 lærere deltagende i Kompetanse for Kvalitet, videreutdanninger som er delvis finansiert av Utdanningsdirektoratet. Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis i barnehage og skole er en satsting fra 2021 - 2025. Denne satsingen sammen med Barnevernsreformen, med virkning fra 01.01.22, vil sette store krav til ny kompetanse og dersom vi skal løse de oppgaver som blir overført til kommunen i nær fremtid.

5.5 Klima og miljøarbeid i den kommunale organisasjonen

Tverrfaglig klimagruppe - Klimatoppmøte

Gjennom lokalvalget i 2019 var klima- og miljø et viktig tema for lokalpolitikerne i Risør og som konsekvens av det tillot administrasjonen seg å bruke mer tid på dette feltet og sette tydeligere mål for arbeidet. Det ble opprettet en tverrfaglig klimagruppe som møtes en gang pr måned, det ble blant annet sendt inn 7 søknader om Klimasatsmidler, gjort et vedtak om å lage en kommunedelplan for klima- og miljø og det ble besluttet å få fortgang i en allerede vedtatt prosess med å Miljøfyrtårnsertifisere Risør kommune (2012).

Miljøfyrtårn

Miljøfyrtårn (MF) er et sertifiseringsverktøy som sikrer innføring av miljøledelse i kommunen og at kommunen omstiller seg i en grønnere retning innenfor områdene *arbeidsmiljø, energi, transport, avfall og innkjøp*. Det er gjort mye bra arbeid i tiden siden 2012, men prosessen har ikke blitt slutført før nå.

Hva betyr det at kommunehuset i Risør ble sertifisert ved utgangen av 2020?

- Kommunehuset er sertifisert som hovedkontor av en uavhengig sertifisør.
- Det er laget en miljøkartlegging innenfor arbeidsmiljø, energi, transport, avfall og innkjøp og det er utarbeidet en klima- og miljørapport for 2019.
- For kommunehuset skal det lages en klima- og miljørapport for 2020 innen 1. april 2021, og deretter hvert år framover.
- Etter tre år skal kommunehuset resertifiseres av en uavhengig sertifisør.

Proessen fremover

I løpet av 2021 skal 9 underenheter sertifiseres, det vil si barne- og ungdomsskolen, barnehagene, VIRK, NAV og Risørhuset. I tillegg skal vi kartlegge teknisk utedrift. På alle underenhetene lages det egne miljøgrupper med en miljøfyrtårnansvarlig.

Klimaregnskap

Risør kommune leverte sitt klimaregnskap for 2020 i samarbeid med Klimapartnere på Agder.

Klimabudsjett

Risør kommune ønsker å bruke budsjettprosessen i 2021 til å starte arbeidet med å implementere et klimabudsjett i kommunens årshjul.

6 Oppfølging politiske vedtak

Kommunedirektøren har fra 2020 lagt oversikt over oppfølging av politiske vedtak ut på kommunens hjemmeside slik at dette er tilgjengelig til enhver tid. Oversikten oppdateres månedlig. Oversikten finnes på kommunens hjemmeside under Politikk - for politikere.

Oversikten for 2020 viser politiske vedtak som er avsluttet og lukket, mens vedtak som fremdeles er under arbeid er overført til oversikten for 2021.